
Aika 06.10.2020, klo 17:01 - 19:59

Paikka Teams-kokous

Käsitellyt asiat

- § 128 **Yhtymähallitus / Kokouksen avaus, kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen, kokouksen pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 129 **Valtuuston päätösten täytäntöönpano**
- § 130 **Sopimus Kiljavan Sairaala Oy:n hoito- ja kuntoutustoiminnan siirtämisestä kuntayhtymälle**
- § 131 **Asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailuttaminen sekä Apotti -kokonaisuuden käyttöönoton lykkääminen**
- § 132 **Kultakehrän palvelutalon toiminnan muutos 1.1.2021 alkaen**
- § 133 **Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka**
- § 134 **Jäsenkuntaraportointi 1-8/2020**
- § 135 **Tuottavuusohjelma 2020-2022**
- § 136 **Tuottavuusohjelman laajentaminen**
- § 137 **Valtuustoaloite maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta nuorille sote-kuntayhtymän alueella/kokeilusta luopuminen osana talouden tasapainottamista**
- § 138 **Yhtymähallituksen uuden varajäsenen valinta**
- § 139 **Viranhaltijapäätökset**
- § 140 **Tiedonantoja**

Saapuvilla olleet jäsenet

Annika Kokko, puheenjohtaja
Tapio Havula, 1. varapuheenjohtaja
Aki Korpela, 2. varapuheenjohtaja
Anna Helin
Arto Järvinen
Arto Lindberg
Erkki Laukkanen
Heta Ravolainen-Rinne
Kallepekka Toivonen, saapui 17:10
Kati Lepojärvi
Liljan-Kukka Runolinna
Maiju Tapiolinna
Paula Vilhunen
Pauliina Naala
Ruut Sjöblom, saapui 17:11
Sirkka Rousu
Virpi Rätty
Päivi Liu
Helinä Perttu
Ulla-Mari Karhu

Muut saapuvilla olleet

Irma Pahlman, yhtymävaltuuston pj
Olli Naukkarinen, kuntajohtajien neuvottelukunnan puheenjohtaja, poistui 18:52
Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja, esittelijä
Päivi Tarsia, talous- ja hallintojohtaja, sihteeri
Erja Pentti, palvelujohtaja, saapui 17:58
Tiina Salminen, palvelujohtaja
Susanna Pitkänen, vs. palvelujohtaja
Monica Hostio, henkilöstöjohtaja
Antti Ylä-Jarkko, tietohallintojohtaja, §131 ja §133
Timo Pirttilä, tietoturvapäällikkö, §133
Elina Saario, tekninen sihteeri
Aila Koivunen

Poissa

Eemeli Peltonen
Juha Virkki

Allekirjoitukset

Annika Kokko
Puheenjohtaja

Päivi Tarsia
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Keski-Uudenmaan soten asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

12.10.2020

12.10.2020

Sirkka Rousu

Tapio Havula

---

§ 128

Yhtymähallitus / Kokouksen avaus, kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen, kokouksen pöytäkirjantarkastajien valinta

Todetaan Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän yhtymähallituksen kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Päätetään, että kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 12.10.2020 ja että pöytäkirja on julkisesti nähtävillä tarkastusta seuraavana arkipäivänä yleisessä tietoverkossa.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Hallituksen puheenjohtaja avaa kokouksen. Suoritetaan nimenhuuto ja todetaan läsnäolijat. Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Ruut Sjöblom ja Sirkka Rousu.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Sirkka Rousu ja Tapio Havula.

Ennen varsinaisten kokousasioiden käsittelyä esiteltiin talousarvion laadintatilannetta sekä vuoden 2020 lisämäärärahaesitystä ja aikataulua.

Kaupunginjohtaja Olli Naukkarinen esitteli sote-uudistuksen uutta tarkistettua rahoitusmallia. Keski-Uudenmaan kuntien rahoitus on pienenemässä muita alueita enemmän, koska palvelutarvekertoimen painoarvo on lähes 80 %. Keski-Uudenmaan kunnat ovat valmistelleet kannanoton, jossa todetaan, että sote-rahoitusmalli on toteuttamiskelvoton. Todettiin, että kuntayhtymän valtuuston puheenjohtaja ja kuntayhtymän hallitus liittyvät kannanottoon.

---

§ 129

Valtuuston päätösten täytäntöönpano

Kuntayhtymän valtuuston kokouksen 22.9.2020 pöytäkirja on tarkastettu 30.9.2020. Päätöksiin voidaan yhtyä ja määrätä ne täytäntöönpantaviksi.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus toteaa valtuuston 22.9.2020 päätökset lainmukaisessa järjestyksessä syntyneiksi ja päättää panna ne täytäntöön.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, § 109,03.09.2019
Yhtymähallitus, § 157,26.11.2019
Yhtymävaltuusto, § 49,19.12.2019
Yhtymähallitus, § 130, 06.10.2020

§ 130

Sopimus Kiljavan Sairaala Oy:n hoito- ja kuntoutustoiminnan siirtämisestä kuntayhtymälle

KEUDno-2019-1235

Yhtymähallitus, 03.09.2019, § 109

Valmistelijat / lisätiedot:
Päivi Tarsia
paivi.tarsia@keusote.fi
talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

- 1 Kiljavan sairaala palvelusopimus
- 2 Kiljavan sairaalan osakassopimus

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus on 7.8.2019 kokouksessaan päättänyt lähestyä sairaalayhtiön osakkeenomistajia sekä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymää Kiljavan Sairaalan toimintamallin muutosta koskevalla esityksellä.

Kiljavan Sairaala Oy on Hyvinkään, Järvenpään, Nurmijärven, Tuusulan ja Mäntsälän kuntien sekä HUS-kuntayhtymän omistama osakeyhtiö, jonka tarkoituksena on seudullisena yhteistoimintana organisoida ja tuottaa vaativan kuntoutuksen palveluja ja muita, omistajien tarvitsemia sairaalapalveluja (vuodeosasto-, intervalli- ja pitkäaikaishoito, sotainvalidien, -veteraanien ja erityisryhmien kuntoutus, omaishoitaja- ja osapäiväkuntoutus sekä toimitilojen vuokraus ja myynti). Kiljavan Sairaalan potilaspaikkojen käyttöä koskeva palvelusopimus omistajakuntien kanssa on voimassa määräaikaisena 31.12.2020 saakka, jonka jälkeen se muuttuu toistaiseksi voimassa olevaksi.

Kiljavan Sairaala Oy on rekisterinpitäjä ja sillä on yksityisen terveydenhuollon toimilupa. Osakassopimuksen mukaisesti Kiljavan Sairaalan palveluiden tuottamisesta vastaavat kokonaistaloudellisuuden perusteella kilpailutetut palveluntuottajat. Sopimuskumppani kuntoutus- ja hoitotoiminnassa sekä ateriapalveluissa 31.12.2020 saakka on Attendo Oy.

Kiljavan Sairaala Oy:n toiminta-ajatus perustuu riittävän suureen väestöpohjaan, alueelliseen yhteistyöhön sekä alueellisesti yhdenmukaisiin hoitoketjuihin. Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä Kiljavan Sairaalan oli tarkoitus siirtyä Uudenmaan maakunnan ylläpitämäksi toiminnaksi. Sote-uudistuksen pysähtyttyä 8.3.2019 ja Keski-Uudenmaan kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirryttyä vuodenvaihteessa Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän järjestettäväksi, tuli tarpeelliseksi uudelleenarvioida Kiljavan Sairaalan tulevaisuuden palvelutuotantomalli.

Kiljavan Sairaala Oy:n toimintavaihtoehtojen selvitykset

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus on kevään aikana tehnyt selvityksiä sairaalan toiminnan tulevasta toimintamallista sekä palvelutuotannon toiminnallisista että juridisista lähtökohdista. Viisi eri vaihtoehtoa sisältäneen ja kesäkuussa valmistuneen selvityksen teki Nordic Healthcare Group (NHG).

Selvityksen perusteella arvioitiin sairaalan tulevaisuutta sekä kiinteistöomistuksen että palvelutuotannon kannalta ottaen huomioon tuleva maakuntamalli. Selvityksen perusteella järkevintä on kiinteistöomistuksen ja palvelutuotannon erottaminen, jolloin molempien osalta jäi jäljelle kaksi vaihtoehtoa:

Kiinteistöomistuksen osalta

1. Kiljavan Sairaala Oy jatkaa toimintaansa kiinteistön omistajana nykyisellä omistajarakenteella.
2. Kiljavan Sairaala Oy puretaan ja kiinteistöomistus siirtyy määräosaisesti nykyomistajille.

Jälkimmäisen vaihtoehdon osalta on vielä kesken arviointi saavutettavan ALV-vähennysoikeudesta saatavan hyödyn suuruudesta sekä muista vaikutuksista kiinteistön hallinnointiin ja kehittämiseen sekä tulevaan sote-uudistukseen.

Palvelutuotannon järjestäminen

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä järjestää ja ohjaa alueellista palvelutuotantoa. Lähtökohdana on sairaalan toiminnan sujuva ja tarkoituksenmukaisin niveltäminen kuntayhtymän muuhun palvelutuotantoon ja HUS:n toimintaan.

1. Kiljavan Sairaala Oy vuokraa sairaalakiinteistön Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle, joka tuottaa sairaalan palvelut itse tai kilpailuttaa palvelutuotannon nykyisen toimintamallin mukaisesti. Palvelutuotannon järjestäminen tapahtuu kuntayhtymän ja HUS:in välisellä yhteistoimintasopimuksella.

2. Kiljavan Sairaala Oy vuokraa tilat yksityiselle toimijalle, joka tarjoaa palveluita Keusotelle ja muille kuntoutuspalvelujen ostajille.

Kiljavan Sairaalan hallitus on kokouksessaan 7.8. käynyt läpi tehdyt selvitykset ja vaihtoehdot. Hallitus arvioi tärkeimpänä lähtökohdana sen, että Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä kokee toimintamallin soveltuvan parhaiten kuntayhtymän tulevaisuuden strategiaan linjauksiin ja alueellisen hoidon ja kuntoutuksen järjestämiseen HUS:n kanssa. Sairaalakiinteistön vuokraaminen turvaa parhaiten omistajien edut kiinteistön ylläpidosta ja hallintaan liittyvistä kustannuksista tulevassa sote-uudistuksessa. Sairaalan vuokraaminen mahdollistaa joko nykyisen omistajapohjan säilyttämisen tai sen muutokset, mikäli esim. sote-lainsäädännön takia omistajamuutokset ovat tarkoituksenmukaisia.

Hallitus esittää Kiljavan Sairaala Oy:n omistajille ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle:

Kiljavan Sairaala Oy jatkaa toimintaansa ja että yhtiö vuokraa kaikki sairaalan nykyisen palvelutuotannon käytössä olevat toimitilat pitkäaikaisella sopimuksella (5 - 10 vuotta) kuntayhtymälle ja edelleen, että kuntayhtymä päättää joko siirtää palvelutuotannon nykyisessä laajuudessaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi tai kilpailuttaa palvelutuotannon. Lisäksi esitetään kuntayhtymälle, että tämä riittävässä määrin varautuu myymään sairaalassa tuotettavia kuntoutuspalveluja ja vuokraamaan sairaalan tiloja myös toimialueen ulkopuolisille toimijoille. Palvelutuotannon järjestäminen tapahtuu kuntayhtymän ja HUS:in välisellä yhteistoimintasopimuksella.

Vuokrasopimus ja vuokran määräytymisen perusteet valmistellaan yhteistyössä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän ja kiinteistöhallinnon asiantuntijoiden kanssa. Valmistelussa hyödynnetään Maakuntien tilakeskuksen toimesta syntynyttä tilastoaineistoa sote-kiinteistöjen vuokrien määräytymisestä.

Osakkeenomistajien ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän hyväksyttyä periaatteen sairaalan palvelutuotantomallin muutoksesta, yhtiön hallitus valmistelee tarvittavat sopimukset ja aikataulut osapuolten kanssa erikseen hyväksyttäväksi.

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus pyytää omistajakuntien ja HUS-kuntayhtymän sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän päätöksiä Kiljavan Sairaalan toimintamallimuutoksen periaatteellisesta hyväksymisestä sairaalayhtiön hallituksen esityksen mukaisesti:

Kiljavan Sairaala Oy jatkaa toimintaansa ja että yhtiö vuokraa kaikki sairaalan nykyisen palvelutuotannon käytössä olevat toimitilat pitkäaikaisella sopimuksella (5-10 vuotta) Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle. Lisäksi esitetään, että kuntayhtymä päättää joko palvelutuotannon siirtämisestä nykyisessä laajuudessaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi tai kilpailuttaa sairaalan palvelutuotannon. Lisäksi kuntayhtymälle esitetään, että kuntayhtymä riittävässä määrin varautuu myymään sairaalassa tuotettavia kuntoutuspalveluja ja vuokraamaan sairaalan tiloja myös toimialueen ulkopuolisille toimijoille. Palvelutuotannon järjestäminen tapahtuu kuntayhtymän ja HUS:in välisellä yhteistoimintasopimuksella.

Päätökset asiassa pyydetään tekemään 25.9.2019 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää hyväksyä omalta osaltaan periaatetasolla Kiljavan Sairaala Oy:n hallituksen esittämän Kiljavan Sairaalan toimintamallimuutoksen. Myönteisten periaatepäätösten jälkeen tarvittavat sopimukset ja aikataulut valmistellaan erikseen hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, 26.11.2019, § 157

Liitteet

- 1 Hyvinkään sairaanhoitoalueen lautakunnan lausunto Kiljavan sairaala 26.9.2019
- 2 Kiljavan sairaalan palvelutuotannon vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten ennakoarviointi

Tausta

Kiljavan sairaala on alueellinen kuntoutussairaala Nurmijärvellä. Kuntoutussairaalapalvelut tuottaa Kiljavan Sairaala Oy, jonka omistajina ovat Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kunnat sekä HUS-kuntayhtymä.

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus on 12.8.2019 päivätyllä kirjeellään pyytänyt omistajakuntien ja HUS-kuntayhtymän sekä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän päätökset Kiljavan Sairaalan toimintamallimuutoksen periaatteellisesta hyväksymisestä. Hallitus esitti, että Kiljavan Sairaala Oy jatkaa toimintaansa ja että yhtiö vuokraa kaikki sairaalan nykyisen palvelutuotannon käytössä olevat toimitilat pitkäaikaisella sopimuksella (5 - 10 vuotta) Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle. Lisäksi sairaalayhtiö esitti, että kuntayhtymä päättää joko palvelutuotannon siirtämisestä nykyisessä laajuudessaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi tai kilpailuttaa sairaalan palvelutuotannon. Sairaalayhtiön hallitus esitti myös, että kuntayhtymä riittävässä määrin varautuu myymään sairaalassa tuotettavia kuntoutuspalveluja ja vuokraamaan sairaalan tiloja toimialueen ulkopuolisille toimijoille. Palvelutuotannon vaativan kuntoutuksen palvelutuotanto järjestetään kuntayhtymän ja HUS:n välisellä yhteistoimintasopimuksella.

Kiljavan Sairaala Oy:n omistajakunnat, HUS-kuntayhtymä sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän hallitus ovat kokouksissaan hyväksyneet toimintamallin muutokset syksyn 2019 aikana. HUS/Hyvinkään sairaanhoitoalueen lautakunta on antanut 26.9.2019 kannanoton, jossa se kannattaa Kiljavan sairaalan palvelutoiminnan siirtämistä Keski-Uudenmaan soten omaksi toiminnaksi.

Kiljavan Sairaala Oy:n kilpailuttamien hoito- ja kuntoutuspalveluja sekä ateriapalveluja koskevien sopimusten optiovuodet päättyvät 31.12.2020. Palveluntuottajana nyt voimassa olevissa sopimuksissa toimii Attendo Oy. 1.1.2021 alkaen Kiljavan Sairaala Oy:n toimiala on sairaala- ja asuinrakennusten omistus, hallinta ja vuokraus.

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus pyytää 3.10.2019 päivätyssä kirjeessään Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymältä päätöksen, järjestääkö Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä Kiljavan Sairaalan hoito- ja kuntoutustoiminnan sekä ateriapalvelut 1.1.2021 alkaen omana tuotantonaan vai kilpailuttaako kuntayhtymä toiminnan ja/tai toiminnat hankintalainsäädännön mukaisesti.

Palvelutuotannon vaihtoehtojen vertailu

Kiljavan sairaalan liikevaihto oli vuonna 2018 yhteensä 8,38 milj.€, joka koostui kuntoutustoiminnasta, osastohoidosta, asiakasmaksuista ja vuokra ym tuloista. Kiljavan sairaala tuotti yhteensä 16 730 hoitopäivää, joiden yhteislaskutus oli 7,72 milj €. Summasta vuodeosastokuntoutuksen osuus 70 % (5,4 milj €) ja pitkäaikasihoitopaikkojen 28 % (2,2 milj. €). Muu toiminta, intervallihoito, veteraanikuntoutus ja omaishoitajakuntoutus, olivat yhteensä 2 % (0,12 milj. €) kokonaislaskutuksesta. Syksyllä 2019 Kiljavan sairaalassa työskenteli 6 Kiljavan Sairaala Oy:n henkilökuntaan kuuluvaa ja vajaa 100 Attendon työntekijää. Työntekijät koostuivat 18 eri nimikkeellä työskentelevästä ammattilaisesta.

Keski-Uudenmaan kuntayhtymä osti tammi-lokakuussa Kiljavan sairaalan palveluja 5,13 milj. eurolla, arvio palveluostoista vuodessa on n. 6,16 milj. euroa.

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus selvitti keväällä 2019 Nordic Healthcare Group (NHG) kanssa Kiljavan sairaalan toiminnan vaihtoehtoisia toimintamalleja. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä järjestää ja ohjaa alueellista palvelutuotantoa. Selvityksen johtopäätöksenä on, että lähtökohtaisesti Kiljavan sairaalan toiminnan tulee olla osa kuntayhtymän palveluverkkoa ja niveltä tarkoituksenmukaisesti ja sujuvasti kuntayhtymän muuhun palvelutuotantoon ja HUS:n toimintaan.

Kiljavan sairaalan hoiva – ja kuntoutuspalveluihin ohjaututaan joko HUS:n tai kuntayhtymän palveluista. Laskutuksellisesti sairaalan suurin kuntoutusmuoto koostuu nivelleikkaus- ja aivoverenkiertopotilaiden hoitopäivistä. Muun muassa elektiivisen nivelleikkauksen kuntoutuksen painopiste on siirtymässä kotona tapahtuvaksi. Omana toimintana Kiljavan sairaalan paikkakiintiökäytäntö voidaan purkaa ja ohjata potilas sairaalasta kuntoutumaan yksikköön, jossa on potilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet huomioiden parhaimmat ja kustannusvaikuttavimmat kuntoutumismahdollisuudet. Toisaalta tarvittaessa tuotannollisesti halvempaa hoivapalvelua voidaan tuottaa joustavasti alueellisen tarpeen mukaan.

Kuntayhtymässä on vahvasti käynnissä tiedolla johtamisen edistäminen mm. tietoallashankkeen avulla. Osana kuntayhtymän omaa palveluntuotantoa Kiljavan sairaalan toimintaluvut tulevat osaksi kuntayhtymän ja HUS:n kokonaistarkastelua.

Sopimuksen uudelleen kilpailuttaminen määrittelee kuntoutuksen sisältöjä seuraaville vuosille ja sopimuksessa tulisikin siksi huomioida kaikki tulevatkin tarpeet, mikä tekee kilpailuttamisesta haastavan tässä vaiheessa ja voi hidastaa kehittämistyötä.

Ulkopuolisen toimijan mukaan tulo ylläpitää organisaatorajoja, jotka pahimmillaan heikentävät hoitoketjujen toimivuutta. Kiljavan sairaalan toiminnan integroiminen kuntayhtymän palveluprosesseihin, asiakasohjaukseen ja kehittämishankkeisiin ei välttämättä ole toteutettavissa yksityisen palvelun tuottajan käyttämien järjestelmien, toimintatapojen tai tarvittavan lisäinvestoinnin toteutumattomuuden vuoksi. Yksityisen palvelutuottajalla voi olla ristiriitaa oman palvelun tuotannon kasvattamisen ja kuntayhtymän tavoitteellisen asiakasohjauksen välillä. Liian pitkät hoitajaksot, laitospalvelusta painottavat jatkohoitosuositukset ja eri hoitoketjujen toimimattomuus lisäävät kuluja.

Ulkoinen toimija toimittaa seurantaraportit sopimukseen kirjattujen periaatteiden mukaisesti, mutta raportit eivät välttämättä kuntayhtymän kokonaisjohtamisen kannalta ole määrämittäisiä ja palvelutuotanto jää herkästi ulkopuoliseksi palvelukokonaisuuden näkökulmasta.

Kilpailutusvaihtoehto ulkoistaisi rekrytointi- ja palvelutuotannon erityisosaamisen ylläpitopitohaasteet. Ulkoisella toimijalla voi olla mahdollisuus hyödyntää konserninsa valtakunnallista skaalaetuja, sillä voi olla kuntayhtymästä puuttuvaa erityisasiantuntemusta esimerkiksi markkinoinnissa ja kokemusta asiakashankinnasta kuntayhtymäalueen ulkopuolelta.

Kiljavan sairaalan palvelutuotannossa tarvittavan erityisosaamisen varmistamiseksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä HUS:n kanssa, mikä on myös edellytys toiminnan jatkokehittämiselle palvelujen ulosmyynnin takaamiseksi. Hankintojen näkökulmasta kuntayhtymällä on mahdollisuus hyödyntää merkittäviä volyymietuja erilaisissa toimintaan liittyvissä kilpailutuksissa.

Henkilöstövaikutukset

Osana kuntayhtymän palveluverkkokokonaisuutta Kiljavan sairaalan toimintaa voidaan kehittää huomioiden kuntayhtymän akuuttiosastojen ja avo- /kotikuntoutuksen sekä hoivan asumispalvelu-, laitos- ja kotiin kuntouttavien yksiköiden profiloinnit ja toimintatavoitteet. Resurssihallinnan näkökulmasta kehittäminen on mutkattomampaa ja läpinäkyvämpää kun sairaalan henkilöstö on osa kuntayhtymän henkilöstöä.

Työsopimuslain 1 luvun 10 §:n mukaan työnantajan liikkeen luovutuksella tarkoitetaan yrityksen, liikkeen, yhteisön tai säätiön tai näiden toiminnallisen osan luovuttamista toiselle työnantajalle, jos luovutettava, pää- tai sivutoimisena harjoitettu liike tai sen osa pysyy luovutuksen jälkeen samana tai samankaltaisena. Jos järjestely täyttää työoikeudellisen liikkeenluovutuksen tunnusmerkit, luovutettavaan kokonaisuuteen kuuluvat vanhan toiminnanharjoittajan työntekijät siirtyvät uuden toiminnanharjoittajan palvelukseen lain nojalla.

Kun arvioidaan, täyttääkö järjestely liikkeenluovutuksen tunnusmerkit, huomiota on vakiintuneesti kiinnitetty seuraaviin tekijöihin: millaisesta yrityksestä tai liikkeestä on kysymys, onko rakennusten ja irtaimiston kaltaista aineellista liikeomaisuutta luovutettu, minkä arvoinen aineeton omaisuus on luovutushetkellä ollut, onko pääosa henkilöstöstä otettu uuden työnantajan palvelukseen, onko asiakaskunta siirtynyt liiketoiminnan mukana, miten samankaltaista ennen luovutusta ja sen jälkeen harjoitettu liiketoiminta on ollut, sekä se, kuinka pitkän ajan liiketoiminta mahdollisesti on ollut keskeytyneenä.

Mikäli kuntayhtymä ryhtyisi harjoittamaan 1.1.2021 alkaen samaa toimintaa samoissa tiloissa ja samoilla laitteilla kuin Attendo Oy on palvelujen nykytoimittajana toimintaa harjoittanut, palveluiden asiakaskunta tai kohderyhmä ei muuttuisi. Toimintaa ei ole tarkoitus toiminnanharjoittajan vaihtamisen yhteydessä keskeyttää. Edellä mainitut seikat puoltavat sitä, että järjestely tulee katsoa työoikeudelliseksi liikkeenluovutukseksi.

Erityisesti työvoimavaltaisilla aloilla tapahtuvia järjestelyitä ei ole välttämättä pidetty liikkeenluovutuksena, jos pääosaa henkilöstöstä ei oteta uuden työnantajan palvelukseen. Hoiva- ja kuntoutuspalveluiden järjestäminen edellyttää tarkoitukseen sopivia tiloja ja laitteita, joten toiminnan identiteetti ei perustu olennaisella tavalla pelkkään työvoimaan, vaan toiminnan harjoittaminen edellyttää myös aineellista omaisuutta. Näin ollen järjestelyä todennäköisesti pidettäisiin liikkeenluovutuksena siitäkin huolimatta, vaikka toiminnanharjoittamisen yhteydessä Attendo Oy:n työntekijöitä ei siirtyisi kuntayhtymän palvelukseen.

Kokonaisuutena arvioiden, jos Kiljavan sairaalan hoito- ja kuntoutustoiminnan tuottaminen siirtyy kuntayhtymän omaksi toiminnaksi 1.1.2021 alkaen, toiminnanharjoittamisen vaihtumista pidetään todennäköisesti liikkeenluovutuksena. Tämän seurauksena mainituissa toiminnoissa oleva Kiljavan sairaalan kuntoutusta ja hoitoa palveleva henkilöstö sekä palvelutoimintaa harjoittavan Attendo Oy:n

---

työsuhteinen henkilöstö siirtyisi kuntayhtymän palvelukseen 1.1.2021 suoraan lain nojalla. Henkilöstön siirroista laaditaan erilliset henkilöstön siirtosopimukset nykyisten toimijoiden kanssa.

Toimintamallin muutos valmistellaan yhdessä Kiljavan sairaalan johdon ja hallituksen sekä kuntayhtymän nimeämien jäsenten muodostamassa operatiivisessa projektiryhmässä.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Salminen, palvelujohtaja

Yhtymähallitus päättää esittää yhtymävaltuustolle, että

1. Kiljavan sairaalan hoito- ja kuntoutustoiminta otetaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi 1.1.2021 alkaen.
2. Kiljavan sairaalan tukipalvelua toteuttava henkilöstö sekä operaattorina toimivan Attendo Oy:n henkilöstö siirtyvät kuntayhtymän palvelukseen liikkeenluovutuksella 1.1.2021
3. Kiljavan sairaalan ateriapalvelun järjestäminen 1.1.2021 alkaen valmistellaan osana kuntayhtymän ateriapalveluhankinnan kokonaisuutta.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 19.12.2019, § 49

Liitteet

- 1 Hyvinkään sairaanhoitoalueen lautakunnan lausunto Kiljavan sairaala 26.9.2019
- 2 Kiljavan sairaalan palvelutuotannon vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten ennakoarviointi

Ehdotus

Yhtymävaltuusto päättää, että

1. Kiljavan sairaalan hoito- ja kuntoutustoiminta otetaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi 1.1.2021 alkaen.
2. Kiljavan sairaalan tukipalvelua toteuttava henkilöstö sekä operaattorina toimivan Attendo Oy:n henkilöstö siirtyvät kuntayhtymän palvelukseen liikkeenluovutuksella 1.1.2021
3. Kiljavan sairaalan ateriapalvelun järjestäminen 1.1.2021 alkaen valmistellaan osana kuntayhtymän ateriapalveluhankinnan kokonaisuutta.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Merkittiin, että Lilli Salmi ei ollut läsnä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon aikana (palvelussuhdejävi).

Yhtymähallitus, 06.10.2020, § 130

Liitteet

- 1 KSOY:n liiketoiminnan luovutussopimus
- 2 KSOY:n henkilöstön siirtosopimus
- 3 KSOY:ltä siirtyvät sopimukset
- 4 KSOY:ltä siirtyvä käyttö- ja vaihto-omaisuus
- 5 Sopimus Attendo Oy:n henkilöstön siirtymisestä
- 6 Vuokrasopimus KS Oy ja Keusote
- 7 Pohjakuivat vuokrattavat tilat kerroksittain_1A
- 8 Neliöiden jakotaulukko_Kiljavan sairaala_1B
- 9 Vastuunjakotaulukko_2

Valmistelijat: Susanna Pitkänen, Sannamari Nousiainen, Päivi Klami, Päivi Tarsia, Petja Harakka

Asian tausta

Kuntayhtymän yhtymähallitus on 3.9.2019 § 109 hyväksynyt Kiljavan Sairaala Oy:n esityksen siitä, että Kiljavan Sairaala Oy vuokraa kaikki sairaalan nykyisen palvelutuotannon käytössä olevat toimitilat pitkäaikaisella sopimuksella (5 - 10 vuotta) kuntayhtymälle ja edelleen, että kuntayhtymä päättää joko siirtää palvelutuotannon nykyisessä laajuudessaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi tai kilpailuttaa palvelutuotannon. Yhtymähallitus on myös linjannut, että myönteisten periaatepäätösten jälkeen tarvittavat sopimukset ja aikataulut valmistellaan erikseen hyväksyttäväksi. Kuntayhtymän yhtymävaltuusto on 19.12.2019 § 49 päättänyt, että Kiljavan sairaalan hoito- ja kuntoutustoiminta otetaan kuntayhtymän omaksi toiminnaksi 1.1.2021 alkaen ja että Kiljavan sairaalan tukipalvelua toteuttava henkilöstö sekä operaattorina toimivan Attendo Oy:n henkilöstö siirtyvät kuntayhtymän palvelukseen liikkeenluovutuksella 1.1.2021 alkaen. Valmistelu on edennyt kuntayhtymän ja Kiljavan Sairaala Oy:n yhteisten työryhmien toimesta siten, että päätöksentekoon voidaan nyt tuoda sopimukset koskien yhtiön hoito- ja kuntoutusliiketoiminnan luovutusta kuntayhtymälle.

Sopimus liiketoiminnan siirtymisestä

Kiljavan Sairaala Oy on Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Tuusulan ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistama kansallisen terveyshankkeen perusteella syntynyt sairaalaosakeyhtiö, joka omistajiensa in house -yhtiönä on tuottanut omistajien järjestämisvastuulla olevia, alueellisia, vaativan kuntoutuksen palveluja ja muita, omistajien tarvitsemia sairaalapalveluja (vuodeosastokuntoutus, intervalli- , vuodeosasto- ja pitkäaikaishoito, hoivajaksot, veteraanikuntoutus, omaishoitaja- ja osapäiväkuntoutus sekä toimitilojen vuokraus ja myynti). 1.1.2018 alkaen Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen) ovat antaneet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun ja 1.1.2019 alkaen tuottamisvastuun kuntayhtymän tehtäväksi.

Kiljavan Sairaala Oy:n hoito- ja kuntoutuspalvelut sekä niihin liittyvät sopimuksessa kuvatut tukitoiminnot siirtyvät sopimuksella kuntayhtymän järjestämäksi toiminnaksi. Toiminnan siirtymisen jälkeen Kiljavan Sairaala Oy toimii sairaalakiinteistön hallinnoijana ja vuokraajana ja sen terveydenhuollon toimilupa päättyy. Liiketoiminnan siirron yhteydessä siirtyvät myös erikseen määritellyt luovutettavaan toimintaan liittyvät sopimukset sekä käyttö- ja vaihto-omaisuus. Henkilöstö (KS OY:n ja Attendon, yhteensä n. 85 työntekijää) siirtyy liikkeen luovutuksella kuntayhtymän palvelukseen. Käyttö- ja vaihto-omaisuus siirtyy tasearvoaan vastaavalla määrällä, joka on n. 40 000 euroa.

Attendo Oy:n henkilöstön siirtyminen

Kiljavan Sairaala Oy on aiemmin kilpailuttanut hoito- ja kuntoutuspalveluiden tuottamisen ja sitä hoitaa tällä hetkellä Attendo Oy. Attendo Oy:n hoito- ja kuntoutuspalveluhenkilöstö siirtyy liitteenä olevan henkilöstön siirtosopimuksen mukaisin ehdoin kuntayhtymän palvelukseen.

Vuokrasopimus

Vuokrasopimuksella Kiljavan Sairaala Oy vuokraa liitteissä määritellyt tilat kuntayhtymälle. Vuokrattavien tilojen pääosan muodostavat hoito- ja kuntoutustoiminnan käytössä olevat tilat sekä lisäksi vuokrataan määritellyt yleiset tilat (porraskäytävät, aulat, käytävät). Vuokrasopimus on voimassa toistaiseksi ja se voidaan irtisanoa päättymään aikaisintaan 31.12.2030. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisessä järjestämisvastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2024 tai 2025 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta ilman, että irtisanomisesta syntyy korvausvelvollisuutta. Tämä ehto on kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain (548/2016) 3 §:n mukainen. Kuukausivuokran määrä on 180 000 euroa, joka muodostuu pääoma- ja ylläpitovuokrasta. Kymmenen vuoden ajalle laskettuna vuokratustannus on siten 21 600 000 euroa. Pääomavuokran perusteena on 8845 (bm²/m²) ja ylläpitovuokran 9774 (bm²/m²).

Vuokran tarkistaminen

Ylläpitovuokraa tarkastetaan vuosittain elinkustannusindeksin (1951:10=100) muutosta vastaavalla summalla. Ensimmäinen vuokratarkistus tehdään elokuussa 2021. Ensimmäisessä vuokratarkistuksessa käytetään vertailuarvona heinäkuun 2020 elinkustannusindeksiä (pisteluku: 1969). Tarkistus tulee voimaan 1.1. lähtien.

Pääomavuokraa tarkistetaan, jos esimerkiksi vuokralaisen vuokraamiin tiloihin tehdään korjaustoimenpiteitä, joilla on kustannusvaikutuksia. Korjaustarpeet käydään läpi ennakoivasti vuosittain maalisi- ja syyskuussa toteutuvissa yhteistyöpalaverissa.

Pääomavuokraa tarkistetaan vuokrakohteen saneerauksen ja korjausten rahoittamiseksi otettujen luottojen velkakirjaehtojen ja niihin mahdollisesti tehtyjen muutosten mukaisesti vuosittain. Vuosittaista korjausvastiketta laskettaessa määritellään pitkän aikavälin investointitaso, jotta olemassa olevien rakennusten kunto ja käyttökelpoisuus voidaan turvata.

Pääomavuokralaskelman mukainen pääomavuokra peritään kohteen vuokranmaksuvelvollisuuden alusta lukien.

Vuokrantarkistukset ilmoitetaan tarkistuksen voimaan astumista edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Yhteenveto

Kiljavan Sairaala Oy:n hoito- ja kuntoutustoiminta tukitoimintoinen ja henkilöstöineen siirtyy Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän järjestettäväksi ja tuotettavaksi 1.1.2021 alkaen. Henkilöstöä siirtyy liikkeen luovutuksella sekä Kiljavan Sairaalayhtiöltä että tuotantoa toteuttavalta Attendo Oy:ltä. Kuntayhtymä jatkaa palvelutoiminnan harjoittamista ja edelleen kehittämistä ilman katkoksia siirtopäivästä lukien ja palvelutuotannon häiriötön jatkuvuus turvataan.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää:

1. Hyväksyä liitteenä 1 olevan Kiljavan Sairaala Oy:n hoito- ja kuntoutusliiketoiminnan luovutusta koskevan sopimuksen liitteinen
2. Hyväksyä liitteenä 5 olevan sopimuksen Kiljavan terveys- ja kuntoutuspalveluja tuottavan henkilöstön siirtymisestä liikkeen luovutuksella Attendo Oy:ltä kuntayhtymän palvelukseen.
3. Hyväksyä liitteenä 6 olevan, Kiljavan Sairaala Oy:n ja kuntayhtymän välisen vuokrasopimuksen liitteinen ja
4. Valtuuttaa kuntayhtymän johtajan hyväksymään lopulliset listaukset siirtyvästä henkilöstöstä sekä tekemään sopimusten liitteisiin tarvittavia vähäisiä täydennyksiä ja korjauksia.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Merkittiin, että Olli Naukkarinen ei ollut läsnä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon aikana.

Tiedoksi

Kiljavan Sairaala Oy:n hallitus

---

§ 131

Asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailuttaminen sekä Apotti - kokonaisuuden käyttöönoton lykkääminen

KEUDno-2020-4666

Valmistelija / lisätiedot:

Antti Ylä-Jarkko

antti.yla-jarkko@keusote.fi

tietohallintojohtaja

Liitteet

- 1 Liite 1 Kuntajohtajien ratkaisuehdotus
- 2 Liite 2 Apotin käyttöönoton siirron kustannusvaikutukset
- 3 Liite 3 Asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailutusaikataulu
- 4 Liite 4 Tuusulan SVOP_sijoitukset ja takuuvastuut
- 5 Liite 5 KAUPPAKIRJA_Oy Abotti Ab
- 6 Liite 6_Oy Apotti Ab Yhtiojarjestys
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 7 Liite 7_Oy Apotti Ab Liittymis- ja merkintäsopimus
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 8 Liite 8_Oy Apotti Ab Osakassopimus
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 9 Liite 9_Oy Apotti Ab Tilaaajasopimus
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 10 Liite 10_Oy Apotti Ab Resurssisopimus
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24

Taustaa

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän valtuusto päätti 16.4.2020 kokouksessaan, ettei Apottia oteta käyttöön koko kuntayhtymän laajuisesti. Päätöksen jälkeen käynnistettiin virkamiesvalmistelu päätöksen toimeenpanemiseksi. Toimeenpanon suunnittelussa pyrittiin huomioimaan kuntien Apotti -kulujen minimointi sekä jäljelle jäävän asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailutuksen tarkoituksenmukainen suunnittelu.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän nykyinen erityisen hajanainen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus koostuu kuudestatoista (16) erillisestä päätietojärjestelmästä ja noin sadasta (100) oheisjärjestelmästä. Kuntapohjainen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus ei tue kuntayhtymämuotoista toimintaa, yhtenäistävän ratkaisun tarve on välitön ja tähän pyritään määräaikaikaisella vuoteen 2026 saakka voimassa olevalla asiakas- ja potilastietojärjestelmäratkaisulla. Sopimus jatkuu vuodesta 2026 alkaen toistaiseksi voimassa olevana ja jättää näin ollen sijaa mahdolliselle maakunnalliselle tietojärjestelmäratkaisulle asiakas- ja potilastietojärjestelmien osalta.

Apotti -käyttöönoton siirtämisen taustalla on tarve suunnata organisaation voimavaroja käyttöön otosta toisaalle ja toisaalta saada mahdollisimman nopeasti nykyistä yhteneväisempi asiakas- ja potilastietojärjestelmä ennen mahdollista siirtymistä sote-maakunnaksi. Sote-maakuntien toivotaan aikanaan mahdollistavan laajan tiedon integraation.

Nykyinen järjestelmäkokonaisuus ei tue riittävästi toimintaa eikä se tarjoa riittävällä tasolla tiedolla johtamisen tuekseen tarvitsemaa tietopohjaa (vaikuttavuustieto, yhtenäinen seurantatieto, reaaliaikainen toiminnan seuranta, jne.). Järjestelmät poikkeavat toisistaan niin sisällöltään, konfiguraatioiltaan kuin kirjaustavoiltaan. Tiedon hajanaisuus sepä epäyhtenäisyys heijastuu vaikeutena automatisoida prosesseja kuten kuntaosuuksien laskenta. Henkilöstön vaihtuvuus sekä laaja määrä toisistaan poikkeavia tietojärjestelmiä on luonut tilanteen, jossa koulutuksen ja tuen tarve ovat kasvaneet niin suureksi, että tähän ei kyetä enää vastaamaan.

Kuntakohtaisten sovellusten päälle rakentuva sähköisten palveluiden kokonaisuus on erittäin hajanainen, eikä mahdollista palveluiden tasa-arvoista käyttöä Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymän alueella. Sähköisiä palveluita käyttävälle asiakkaalle ei nykypalveluiden avulla kyetä tarjoamaan kokonaiskuvaa hänen tiedoistaan ja palveluistaan.

Kuntayhtymässä käynnistettiin valtuuston Apotti -päätöksen jälkeen esiselvitys jäljelle jääneen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden osalta. Esiselvityksen tavoitteena oli selvittää kansallinen markkinatarjonta asiakas- ja potilastietojärjestelmien osalta. Esiselvityksen avulla pyrittiin varmistamaan, että suunniteltu etenemispolku (kilpailutus) on tarkoituksen mukainen. Lisäksi pyrittiin selvittämään kilpailutuksen mahdollinen arvo sekä arvioitiin mahdollisen kilpailutuksen sisältöä.

Esiselvityksen havainnot esiteltiin hallitukselle hallituksen iltakoulussa keväällä 2020. Esiselvityksen pohjalta taloudellisimmaksi vaihtoehdoksi nousi nykymarkkinatarjontaan pohjautuvaa kansallisen tason huokeaa modulaariseen kokonaisuuteen pohjautuvaa kilpailutus.

Uuden asiakastietolain on määrä tulla voimaan 1.4.2021. Sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa sote-organisaatioita ja tietojärjestelmätoimittajia varautumaan lain ripeään toimeenpanoon. Osana asiakastietolakia, tulee käyttöön sosiaalihuollon kantaliittymä, joka on otettava käyttöön tämänhetkisen tiedon mukaan 05-08/2022 mennessä. Sosiaalihuollon kantaliittymän toteutuksen hajanaiseen tietojärjestelmäkokonaisuuteen on arvioitu maksavan 1,6 milj.e. Kantaliittymän toteutukseen ei ole tarvetta, jos olemassa oleva asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus kilpailutetaan välittömästi.

Ratkaisuehdotuksen kuvaus

Valmistelua on toteutettu yhdessä omistajakuntien kaupunginjohtajien kanssa. Virkamiestasolla yhteisymmärrys saavutettiin viikolla 37. Ratkaisuesitys esiteltiin yhtymähallitukselle yhtymähallituksen talusseminaarissa 22.9.2020.

Tavoitteena oli löytää kokonaistaloudellinen tuottavuuden kehittämistä tukeva ratkaisu omistajakuntien ja kuntayhtymän näkökulmasta, joka kunnioittaisi kevään Apottipäätöstä, minimoisi omistajakuntien Apottikulut, huomioisi Tuusulan sijoitukset Apottiin, huomioisi talous- ja sote/ maakuntatilanteen, olisi vallitsevien talouskäytäntöjen mukainen ja olisi silti tuottavuushakuinen.

Ratkaisuehdotukseksi nousi kokonaispaketti (liite 1), sisältäen seuraavat elementit:

- Tuusulan Apotin käyttöönottoa lykätään maakunta-aikaiseen vaiheeseen (2023). Täsmällisesti käyttöönottohetkestä sovitaan yhdessä Apotti Oy:n kanssa.
  - o Tämä ratkaisu siirtää merkittävän osan Apottiin liittyvistä kuluista (projektikulut, Apotti Oy:n poisto- ja tuotannon muuttujien kulujen laskutuksen) myöhäisempään ajankohtaan ja toimii näin ollen omistajakuntien maksuosuuksia minimoivana tekijänä (liite 2).
- Jäljelle jääneen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden olemassa olevaan markkinatarjontaan pohjautuvan kansallisen tason kilpailuttamisen käynnistäminen välittömästi (liite 3)
  - o Tämä ratkaisu luo yhtenäisen tietojärjestelmäpohjan Keusoten henkilöstön käyttöön, tukien arkipäivän työtä, tiedolla johtamista ja tuottavuuden kasvua.
  - o STM on myöntänyt kokonaisuuden kilpailuttamisen valmisteluun ja kilpailuttamiseen 0,5 milj.e (valtionavustuksen myöntäminen sote-rakenneudistusta tukevaan alueelliseen valmisteluun 29.6.2020). Määräraha on käytettävä vuoden 2021 loppuun mennessä.
  - o Kilpailuttamisen käynnistämällä vältetään erillinen sosiaalihuollon kanta - projekti, jonka kustannukset hajanaisen tietojärjestelmäkokonaisuuden osalta olisivat arviolta 1,6 milj.e.
- Tuusulan osakkeiden siirto kuntayhtymän nimiin (liite 4)
  - o Siirto rahoitetaan ei-tulosvaikutteisella lainarahoituksella
  - o Tämä ratkaisu huomioi Tuusulan sijoitukset Apotti Oy:hyn
- Tuusula vastaa Apotti Oy:n tuotannon kuluista ajalta 2017 – 2019, määrältään noin 1,1 Meuroa. Vuodesta 2020 lukien kulut jaetaan Keusotessa perussopimuksen, yhtymähallituksen ja valtuuston päätökseen perustuen toimintamenojen suhteessa
  - o Tämä ratkaisu huomioi Tuusulan osallistumisen uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailuttamiseen.
- Mikäli maakuntahallinto ei toteudu vuonna 2023, kuntayhtymän omistajakunnat sitoutuvat neuvottelemaan Apotti potilastietojärjestelmän kustannusjaosta.

Ratkaisuehdotuksella luodaan vuosille 2021 – 2022 noin 4,5 milj.euron

---

säästöpotentiaali sekä vuodesta 2023 eteenpäin merkittävä tuottavuuspotentiaali yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden muodossa.

Yhtenäinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäpalvelu Keski-Uudenmaan sote - kuntayhtymälle

Tavoitteena on kilpailuttaa kuntayhtymän käyttöön markkinassa olevan kansallisen tason valmiiksi lokalisoitu modulaarinen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuus, ilman, että kilpailutukseen kohdistuu erityisiä lisävaatimuksia useiden eri lisätoiminnallisuuksien kehittämisen osalta. Esiselvityksen mukaan nykyinen kansallinen markkinatarjonta riittää kattamaan toiminnan tarpeet kokonaisuuden osalta.

Kuntayhtymä on aineettoman omaisuuden investointiohjelmassa varautunut 5 miljoonalla eurolla kilpailutus- ja käyttöönottokustannuksiin vuosille 2020 – 2022.

Kilpailutuksen arvoksi sisältäen käyttöönoton arvioidaan esiselvityksen mukaan olevan noin 5 miljoonaa euroa. Varsinaisen kilpailutuksen arvioidaan maksavan 0,5 miljoonaa euroa, joka rahoitetaan STM:n rahoituspäätöksellä. Ohjelmistolisenssien arvioidaan maksaman 3,6 miljoonaa euroa ja käyttöönottojen noin 1,1 miljoonaa euroa. Järjestelmäkokonaisuuden kilpailutus ja käyttöönotto toteutetaan nykyresurssein ja nykykumppanien toimesta.

Jatkuvien ylläpitokulujen arvioidaan olevan jatkossa 3 miljoonaa euroa vuodessa. Hankinnan 48 kuukauden arvon arvioidaan olevan 12,5 miljoonaa euroa (kilpailutus 5 milj.e + ylläpito 30kk). Nykyisen hajanaisen kokonaisuuden vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 3 miljoonaa euroa vuodessa (ei sisällä Apotin ylläpitokuluja).

Uuden kokonaisuuden jatkuvien palveluiden ylläpitokulujen arvioidaan olevan samalla tasolla kuin nykyisen useasta eri järjestelmästä koostuvan hajanaisen kokonaisuuden ylläpitokulut.

Kilpailutuksen hyödyt

Kilpailutuksen keskeiset hyödyt liittyvät yhtenäisen kokonaisuuden tuomiin hyötyihin. Koulutus, perehdytys, arjen toiminta ja tuki on merkittävästi yksinkertaisempaa järjestää nykyiseen verrattuna. Järjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto tulee olemaan myös markkinatarjontaisesta ratkaisusta johtuen yksinkertainen verrattuna kokonaisuuteen, joka pitäisi sisällään paljon uusia toimintoja.

Yhtenäinen kokonaisuus yhtenäistää kirjaus- ja toimintatavat, tarjoten yhtenäisen pohjan tiedolla johtamisen sekä automaation tueksi. Yhtenäinen kokonaisuus tarjoaa kuntayhtymän asukkaille yhtenäisen sähköisten palveluiden kerroksen nykyisen hajanaisen kokonaisuuden sijaan.

Potilasturvallisuuden arvioidaan myös parantuvan nykyisestä yhtenäisen kokonaisuuden ansiosta.

Tuusulan kunnan Oy Apotti Ab osakkeiden siirto Keski-Uudenmaan sote - kuntayhtymälle

Tuusulan kunta omistaa 24kpl Oy Apotti Ab:n osaketta. Keski-Uudenmaan sote - kuntayhtymän liittyessä Oy Apotti Ab:n osakkaaksi, ei Tuusulan kunnalla ole enää tarvetta tähän omistusosuuteen, koska Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä vastaa Tuusulan kunnan 5.9.2017 hyväksymän Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän perussopimuksen (21.6.2017) mukaisesti sosiaali- ja terveystalveluiden tuottamisesta Tuusulan kunnalle.

Tuusulan kunnan kaikki vastuut ja velvoitteet Oy Apotti Ab:lle siirtyvät täysimääräisesti Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän vastuulle Tuusulan ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän välisen osakkeiden kauppakirjan allekirjoituksen yhteydessä. Kauppahinta, 1.177.465,00 euroa, koostuu Tuusulan kunnan sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston sijoituksista vuosilta 2016-2019, 530.070,00 euroa, Tuusulan kunnan liittymis- ja merkintämaksuista 455.680,00 euroa, sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston sijoituksista vuodelta 2020, 176.175,00 euroa ja Tuusulan kunnan liittymismaksun täsmäytyksestä, 15.540,00 euroa.

Tuusula on tehnyt päätöksen 6 424 000 euron omavelkaisen takauksen myöntämisestä osana Oy Apotti Ab:n yhteensä 280 miljoonan euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Tuusulan Kuntarahoitus Oy:lle antama 5 695 200 euron takausvastuu siirtyy kuntayhtymälle ja Tuusula vapautuu em. takauksesta. Aiemmin myönnettyjen 6 424 000 takausten lisäksi Apotti Oy on pyytää omistajiltaan yhtiön toiminnan lyhytaikaisen rahoituksen varmistamiseksi kuntayritystodistuksilla yhteensä **60 milj. euron takauksia lokamarraskuun aikana**. Kuntayritystodistus on tarkoitettu kuntien tai kuntayhtymien määräysvallassa olevien yritysten rahoitukseen. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän osuus omavelkaisesta takauksesta olisi 1 356 000 euroa.

Osakekaupan myötä Tuusulan kunnan ja Oy Apotti Ab:n välille solmitut sopimukset (liittymis- ja merkintäsopimus, osakassopimus, tilaajasopimus ja resurssisopimus) siirtyvät sellaisinaan Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle niissä olevine vastuineen ja velvoitteineen.

Päätöksenteon kohteena oleva kokonaispaketti

- 1. Apotin käyttöönoton lykkääminen maakuntahallinnon käynnistämivuoteen 2023 (täsmällinen käyttöönottohetki sovitaan erikseen Apotti Oy:n kanssa)**
- 2. Asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailuttamisen käynnistäminen välittömästi**

3. Tuusulan kunnan Oy Apotti Ab osakkeiden siirto Keski-Uudenmaan sote - kuntayhtymälle kauppahintaan 1.177.465,00 euroa ja 7 780 000 euron omavelkaisen takuun myöntäminen Oy Apotti Ab:lle (Tuusulan vastuiden siirto Kuntayhtymälle)

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymän hallitus päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto hyväksyy esitetyn kokonaispaketin

1. Apotin käyttöönoton lykkääminen maakuntahallinnon käynnistämivuoteen 2023 (täsmällinen käyttöönottohetki sovitaan erikseen Apotti Oy:n kanssa) ja asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden kilpailuttamisen käynnistäminen välittömästi

- oikeuttaa kuntayhtymän johtajan allekirjoittamaan kilpailutuksessa tarvittavat ilmoitukset ja sopimukset

2. Tuusulan kunnan Oy Apotti Ab osakkeiden siirto Keski-Uudenmaan sote - kuntayhtymälle kauppahintaan 1.177.465,00 euroa

- hyväksyy kauppakirjan allekirjoittajan tehdä kauppakirjaan pääasiaa muuttamattomia pieniä teknisiä korjauksia
- oikeuttaa kuntayhtymän johtajan allekirjoittamaan kauppakirjan yksin kuntayhtymän puolesta
- myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten Tuusulan takausten mukaisen 6 424 000 euron omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä 280 miljoonan euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Samalla Tuusulan 5 695 200 euron takausvastuu Kuntarahoitus Oy:lle siirtyy kuntayhtymälle ja Tuusula vapautuu em. takauksesta. Takauksen voimassaoloaika on rajattu enintään 31.12.2028 saakka. Aiemmin myönnettyjen ja päätettyjen 6 424 000 euron takausten lisäksi Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä myöntää Oy Apotti Ab:n lyhytaikaisen rahoituksen varmistamiseksi kuntayritystodistuksilla 1 356 000 euron omavelkaisen takauksen. Taattavien lainojen uusi yhteismäärä on enintään 7 780 000. Takausten voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka.

Takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymän omavelkainen takaus koskaan ylitä omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Oy Apotti Ab on pantannut omistajien omavelkaisten takauksien vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5) vakuusarvoltaan 162,7 miljoonaa euroa, joka on jaettu omistajittain omistusosuuksien suhteessa.

Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymä pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistus pohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja

terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan Uudenmaan erillisselvityksen/palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu.

Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan yhtiön omistuspohjaan tai toiminnan tarkoitukseen liittyvien muutosten toteutuessa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Kokouskäsitely

Arto Järvinen esitti Maiju Tapiolinnan kannattamana, että

"§131 kohdissa 1 ja 2 muutetaan muotoon:

Apottia ei oteta käyttöön kuntayhtymässä myöskään Tuusulan osakeomistuksen kautta ainakaan ennen maakuntahallinnon käynnistymistä. Tuusulan kunnan ja kuntayhtymän välillä ei toteuteta osakkeiden siirtoa ja takausjärjestelyjä.

Uuden yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän kilpailutus käynnistetään välittömästi ja kuntayhtymän johtaja oikeutetaan allekirjoittamaan kilpailutuksessa tarvittavat ilmoitukset ja sopimukset.

Kuntayhtymätasoisien tietojärjestelmän hankkimiselle kilpailutuksen kautta on pohjaesityksen mukaiset perusteet.

Sen sijaan Apotti-osakkeiden kauppaa ei voida hyväksyä, eikä ottaa lisää takausvastuuta kuntayhtymälle. Valtuusto on jo hylännyt Oy Apotti Ab:n kanssa tehtävän sopimuksen koko kuntayhtymää koskien. Kilpailutuksen kautta tuleva uusi järjestelmä sisältää tuskin mitään osaa Apotista, koska tavoitteena on yhtenäinen tietojärjestelmä. Esittelyaineistosta selviää, että Apotti on kehittämishanke, eikä siitä ole ollut toiminnallisia hyötyjä eikä jatkossakaan kun kerran pohjaesityksen mukaan ollaan päättämässä sen käyttöönoton lykkäämisestä.

Osakkeiden luovutuksen kautta lisätään kuntayhtymän velkataakkaa kauppahinnalla 1.177.465 eurolla ja lisätään omavelkaista takausvastuuta 7.780.00 eurolla sekä samalla kuntayhtymä sitoutuu Apotin lisärahoitukseen ja järjestelmän kehittämiseen myös jatkossa, vaikka kuntayhtymä ei hyödynnä sen tuottamaa järjestelmää. Kuntayhtymän talous ei isoa vastuunkasvua kestä.

Siten osakkeiden hankinta ja myönnetty takausvastuut on kuvattavissa lähinnä

sijoitukseksi, kun niillä ei ole toiminnallista hyötyä. Tällaisia sitoumuksia kuntayhtymä ei voi ottaa muutoinkaan vastatakseen toimintansa toteuttamiseksi. Apottikustannusten jaosta kuntien kesken voidaan sopia erikseen."

Paula Vilhunen esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Puheenjohtaja totesi, että esitys raukeaa kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Järvisen muutosesitystä, äänestävät Ei. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 14 JAA-ääntä, 3 Ei-ääntä ja yksi TYHJÄ ääni.

Ennen seuraavan pykälän käsittelyä pidettiin kokoustauko kello 18:49-19:00.

Äänestykset

Esittelijän esitys jaa Arto Järvisen esitys ei

Jaa

Kati Lepojärvi
Anna Helin
Aki Korpela
Kallepekka Toivonen
Päivi Liu
Pauliina Naala
Tapio Havula
Sirkka Rousu
Virpi Rätty
Heta Ravolainen-Rinne
Liljan-Kukka Runolinna
Annika Kokko
Arto Lindberg
Ruut Sjöblom

Ei

Paula Vilhunen
Maiju Tapiolinna
Arto Järvinen

Tyhjä

Erkki Laukkanen

Kokouskäsittely

Arto Järvinen esitti Maiju Tapiolinnan kannattamana, että

"§131 kohdissa 1 ja 2 muutetaan muotoon:

Apottia ei oteta käyttöön kuntayhtymässä myöskään Tuusulan osakeomistuksen kautta ainakaan ennen maakuntahallinnon käynnistymistä. Tuusulan kunnan ja kuntayhtymän välillä ei toteuteta osakkeiden siirtoa ja takausjärjestelyjä.

Uuden yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän kilpailutus käynnistetään välittömästi ja kuntayhtymän johtaja oikeutetaan allekirjoittamaan kilpailutuksessa tarvittavat ilmoitukset ja sopimukset.

Kuntayhtymätasoisien tietojärjestelmän hankkimiselle kilpailutuksen kautta on pohjaesityksen mukaiset perusteet.

Sen sijaan Apotti-osakkeiden kauppaa ei voida hyväksyä, eikä ottaa lisää takausvastuuta kuntayhtymälle. Valtuusto on jo hylännyt Oy Apotti Ab:n kanssa tehtävän sopimuksen koko kuntayhtymää koskien. Kilpailutuksen kautta tuleva uusi järjestelmä sisältää tuskin mitään osaa Apotista, koska tavoitteena on yhtenäinen tietojärjestelmä. Esittelyaineistosta selviää, että Apotti on kehittämishanke, eikä siitä ole ollut toiminnallisia hyötyjä eikä jatkossakaan kun kerran pohjaesityksen mukaan ollaan päättämässä sen käyttöönoton lykkäämisestä.

Osakkeiden luovutuksen kautta lisätään kuntayhtymän velkataakkaa kauppahinnalla 1.177.465 eurolla ja lisätään omavelkaista takausvastuuta 7.780.00 eurolla sekä samalla kuntayhtymä sitoutuu Apotin lisärahoitukseen ja järjestelmän kehittämiseen myös jatkossa, vaikka kuntayhtymä ei hyödynnä sen tuottamaa järjestelmää. Kuntayhtymän talous ei isoa vastuunkasvua kestä.

Siten osakkeiden hankinta ja myönnetty takausvastuut on kuvattavissa lähinnä sijoitukseksi, kun niillä ei ole toiminnallista hyötyä. Tällaisia sitoumuksia kuntayhtymä ei voi ottaa muutoinkaan vastatakseen toimintansa toteuttamiseksi. Apottikustannusten jaosta kuntien kesken voidaan sopia erikseen."

Paula Vilhunen esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Puheenjohtaja totesi, että esitys raukeaa kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Järvisen muutosesitystä, äänestävät EI. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 14 JAA-ääntä, 3 EI-ääntä ja yksi TYHJÄ ääni.

Ennen seuraavan pykälän käsittelyä pidettiin kokoustauko kello 18:49-19:00.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Apotti Oy, Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat

§ 132**Kultakehrän palvelutalon toiminnan muutos 1.1.2021 alkaen**

KEUDno-2020-3697

Valmistelija / lisätiedot:

Erja Pentti, Johanna Kiianmies

erja.pentti@keusote.fi, johanna.kiianmies@keusote.fi

palvelujohtaja, vs päällikkö

Liitteet

- 1 LIITE 1. Vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten ennakoarviointi Kultakehrä
- 2 LIITE 2. Kultakehrän asukkaiden, omaisten ja henkilöstön mielipiteitä Sahpk - Kultakehrä
- 3 LIITE 3. Tilavuokrauskustannus Kultakehrä-Sahanmäki vertailu
- 4 LIITE 4. Henkilöstön kannanotto
- 5 Sahis kellari pohjapiirros
- 6 Sahis pohjapiirros 1
- 7 Sahis pohjapiirros 2 krs.
- 8 Sahispohjapiirros 3 krs

Tausta

Kultakehrän palvelutalo on Hyvinkään Metsäkaltevassa sijaitseva ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen toimintayksikkö. Palvelutalo aloitti toimintansa 1.1.2018 uusissa toimitiloissa. Asukkaat muuttivat Kultakehrään pääosin Hyvinkään kaupungin omistamasta Sahanmäen palvelukeskuksesta. Palvelutalossa asuu 62 ikäihmistä ja siellä työskentelee 52 työntekijää (51 toimipohjaa). Toiminta Kultakehrässä on Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän.

Attendo Oy:n ja Hyvinkään kaupungin välillä on ollut Kultakehrän kohteesta vuokrasopimus. Vuokrasopimus allekirjoitettiin 3.10.2017, jolloin Hyvinkään kaupunki etsi väistötiloja Sahamäen palvelukeskukselle. Hyvinkään kaupunginhallitus päätti 18.9.2017 § 278 seuraavaa: "Kaupunginhallitus päättää, että Sahamäen palvelukeskuksen asukkaille vuokrataan väistötilat siihen asti, kunnes vaihtoehtotarkastelut on tehty ja palvelukeskuksen lopullinen tilanne on ratkaistu." Vuokrasopimus tuli voimaan 1.1.2018 alkaen toistaiseksi voimassa olevana kuuden (6) kuukauden molemminpuolisella irtisanomisajalla. Tuolloin Hyvinkään kaupungille vuokrattiin sosiaalityöt, lääkehuoneet ja taukotilat, yhteispinta-alaltaan 149,8 m². Kultakehrän asukkaat ovat suoraan vuokrasuhteessa Attendoon, joka vastaa myös toimintayksikön tukipalvelujen tuottamisesta Keski-Uudenmaan Sote -kuntayhtymän huolehtiessa asukkaiden hoivapalveluista.

Attendo Oy on ilmoittanut irtisanovansa Kultakehrän vuokrasopimuksen 30.6.2020 Hyvinkään kaupungin kanssa ja siten nykyisen vuokrasopimuksen viimeinen voimassaolopäivä on 31.12.2020. Keski-Uudenmaan Sote -kuntayhtymä alkoi tämän tiedon saatuaan selvittämään vaihtoehtoja tilanteen ratkaisemiseksi. Kuntayhtymän tavoitteena on, että tilanteen tuomat muutokset asukkaille olisivat mahdollisimman vähäisiä. Ensisijaisesti Kuntayhtymä olisi halunnut

vuokrata Kultakehrän tilat Attendo Oy:ltä, mutta yritys ei pitänyt sitä liiketoiminnan kannalta heille sopivana vaihtoehtona. Attendo Oy ilmoitti, että he haluavat jatkossa tilan itselleen ja siten kuntayhtymän puitesopimuskumppaniksi. Täten kyseeseen tulisi mahdollinen liikkeenluovutus. Vuokrasopimuksen kappaleessa 9. Sopimuksen voimassaolo ja päättyminen on todettu: "Sopimuksen päättyessä ja Kaupungin vetäytyessä palvelujen tuottamisesta, tarjotaan palvelutalon asukkaille mahdollisuutta jäädä Attendo Kultakehrään asumaan. Tällöin sovelletaan hankinnassa voimassa olevaa puitesopimusta Attendon ja Kaupungin välillä." Attendo osallistui puitejärjestelyyn (KEUDno-2019-510) Hyvinkäällä sijaitsevalla 60-paikkaisella perustettavalla yksiköllä (tarjous 1450764), joka hyväksyttiin mukaan järjestelyyn. Attendolla on tarkoitus aloittaa 1.1.2021 edellä mainitun puitesopimuksen mukaisten hoivapalvelujen tuottaminen Attendo Kultakehrässä.

Kuntayhtymän yhtymähallitus pyysi selvittämään toisena vaihtoehtona mahdollisuutta vuokrata Sahanmäen palvelukeskuksen tilat kuntayhtymälle. Palvelukeskuksen tilat käytiin Keusoten toimesta läpi ennen Kallioinen Yhtiöiden jättämää vuokratarjousta sekä toisen kerran yksityiskohtaisemmin korjaus- ja huoltotoimenpidelistauksen kanssa. Tiloissa tehdyn kuntokartoituksen perusteella on tehty korjaus-/huoltotoimenpiteitä, joiden myötä yksityisen palveluntuottajan on ollut mahdollista aloittaa ikäihmisten asumispalvelujen tuottamisen alkuvuodesta 2020.

Palvelutuotannon vaihtoehtojen vertailu

1) Mahdollinen liikkeenluovutus Attendo Oy:lle

Kuntayhtymä käy paraikaa muutostilanteeseen liittyviä neuvotteluja Attendon kanssa. Kuntayhtymä järjesti Kultakehrän asukkaiden lähiomaisille ja edunvalvojille kaksi samansisältöistä infotilaisuutta tiistaina 15. syyskuuta Hyvinkään kaupungintalolla sekä Keusoten youtube-kanavan kautta etäyhteydellä, jossa Kultakehrän tilannetta käytiin heidän kanssaan läpi ja jossa he saivat tiedustella asiaan liittyviä asioita. Kultakehrän henkilöstölle on aloitettu yhteistoimintamenettely ja he saivat ensitiedon muutostilanteesta 2.9.2020 järjestetyssä henkilöstöinfossa. Tämän vaihtoehdon mukaisen toimintamallin mahdollinen muutos valmisteltaisiin yhdessä Attendo OY:n johdon ja kuntayhtymän nimeämien jäsenten muodostamassa operatiivisessa projektiryhmässä.

2) Mahdollinen Sahanmäen palvelukeskus tilojen vuokraus Kallioinen Oy:ltä

Yhtymähallitus on pyytänyt selvittämään Hyvinkään Munckinkatu 65 sijaitsevan Sahanmäen palvelukeskuksen mahdollista vuokraamista sen nykyiseltä omistajalta Kallioinen Yhtiöt Oy:ltä vaihtoehtona liikkeenluovutukselle. Tällöin siis asukkaat muuttaisivat asumaan Sahanmäen palvelukeskukseen tai halutessaan jäisivät Attendo Oy:n Kultakehrään puitesopimuksella. Asukkailla on vuokrasuhteesta Attendolle yhden kuukauden huoneenvuokralain mukainen irtisanomisaika. Henkilöstö siirtyisi työskentelemään Sahanmäkeen kuntayhtymän työntekijöinä. Yhtymähallitus pyysi selvittämään Kultakehrän henkilöstön mielipidettä, kumpi vaihtoehto on heidän mielestään parempi.

Edellä mainittujen vaihtoehtojen vaikutusten vertailu on esitetty kootusti pykälän oheismateriaalissa. Liitteessä 1 on koottuna esille nousseiden vaihtoehtojen vaikutusten ennakoarviointi, joka on tehty asiakas- ja omaisvaikutusten, henkilöstövaikutusten, talousvaikutusten, toiminnallisuuden ja palvelun vaikutusten näkökulmista.

Liitteeseen 2 Kultakehrän esimies on koonnut asukkailta, omaisilta ja henkilöstöltä saatuja mielipiteitä sekä eri vaihtoehtojen toiminnallisuuteen liittyviä asioita. Liitteestä 3 ilmenee kustannusten vertailu Kultakehrän ja Sahanmäen vuokraukseen liittyen. Henkilöstön kannanotto on liite 4.

Kaikkien asukkaiden mielipidettä ei saada tiedusteltua heidän toimintakykynsä vuoksi. Ne joilta on asiaa voitu tiedustella, kokevat Sahanmäen heille sopivaksi paikaksi asua ja elää sekä liikkua Sahanmäen ympäristössä. Kultakehrän asukkaista neljä asukasta on kertonut, ettei haluaisi muuttaa, mutta jos hoitajat pysyvät samana, niin voisivat hekin siirtyä Sahanmäkeen. Yksi asukas on tähän mennessä ilmoittanut halustaan jäädä Kultakehrään.

Tilanne on herättänyt paljon keskustelua ja kysymyksiä omaisissa. Asiaa käytiin yhdessä läpi 15.9.2020 järjestetyissä omaisten keskustelutilaisuuksissa. Omaisten mielestä on erityisen tärkeää, että tuttu henkilöstö hoitaa asukkaita jatkossakin ja monet heistä kertoivat, että haluaisivat toiminnan säilyvän kuntayhtymällä. Omaiset kertoivat, että asukkaat menevät mieluiten sinne minne heidän hoitajansakin. Omaiset ovat tyytyväisiä henkilöstön ammattitaitoon ja kohtaamiseen. Monet sanoivat, että muutto Sahanmäkeen olisi hyvä vaihtoehto ja osa asukkaista oli siellä aiemmin asunutkin. Myös sijaintia pidettiin parempana kuin nykyisen Kultakehrän sijaintia. Toiminnan siirtyminen Attendo Oy:lle arvelutti ja herätti myös paljon keskustelua.

Henkilöstön kanta tilanteeseen on selkeä. He haluavat työskennellä jatkossakin kuntayhtymän palveluksessa ja ovat Sahanmäen palvelukeskuksen vuokraamisen ja muuton kannalla. Henkilöstön kannanotto ilmenee liitestä 4. Sahanmäen vuokrauksen kannalla on 45 työyhteisön jäsentä. Seitsemän työntekijää on irtisanoutunut tilanteen vuoksi elo-syyskuun aikana. Osa heistä on siirtynyt työskentelemään kuntayhtymän muihin työpisteisiin. Henkilöstö on koonnut mielipiteitään myös liitteeseen 2.

Talousvaikutukset on esitetty liitteessä 1 ja liitteessä 3. Niiden perusteella toiminnan kustannukset ovat hyvinkin samankaltaisia kummassakin vaihtoehdossa. Sahanmäen palvelukeskukseen muuton osalta tulee kertainvestointitarve yleisten tilojen, osastojen keittiöiden, asukasastioiden ja toimistojen kalustamiseen arvioltaan noin 59 000 euroa sekä hoitajakutsun hälyyttimiin noin 5000 euroa. Lisäksi jää selvitettäväksi, miten tukipalvelut jatkossa tuotettaisiin Sahanmäen palvelukeskuksessa. Kustannusvaikutus peilaten nykyisen tukipalvelun hintaan olisi samaa hintatasoa. Lisäksi muuttokustannuksista aiheutuu kertaluontoinen kustannus.

Edellä mainittujen näkökulmien perusteella on voitu tehdä kokonaisarviointi Kultakehrän ja Sahanmäen yksiköiden välillä. Sahanmäen palvelukeskuksen hoivatilojen vuokraaminen vaikuttaa olevan kahdesta mahdollisesta vaihtoehdosta parempi asukkaille, omaisille ja henkilöstölle. Talousvaikutusten osalta vaihtoehdoissa ei ole suurta euromääräistä eroavaisuutta.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää, että

1. Kultakehrän tiloissa toiminut Keski-Uudenmaan soten tehostetun asumispalvelun palvelutuotanto siirtyy kuntayhtymän omaksi toiminnaksi 1.1.2021 alkaen ja, että
2. Kuntayhtymä vuokraa toimitilan 1.1.2021 alkaen Kallioinen Yhtiöt Oy:ltä Sahanmäen palvelukeskuksesta Hyvinkäältä osoitteesta Munckinkatu 65, liitteissä eriteltyjen hoivatiilojen osalta ja, että
3. Kultakehrän asukkaat muuttavat Sahanmäen palvelukeskukseen tai jäävät halutessaan asumaan nykyiseen Kultakehrään Attendo Oy:lle, joka toimii kuntayhtymän puitesopimuskumppanina 1.1.2021 alkaen ja, että
4. Kultakehrässä työskentelevä Keski-Uudenmaan soten henkilöstö siirtyy työskentelemään Sahanmäen palvelukeskuksen tiloihin 1.1.2021 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan niin, että esityksen kohta 1 korjataan muotoon:

"Kultakehrän tiloissa toiminut Keski-Uudenmaan soten tehostetun asumispalvelun palvelutuotanto jatkaa kuntayhtymän omana toimintana 1.1.2021 alkaen ja, että"

Tiedoksi

Asianosaiset: Attendo Oy, Kallioinen Yhtiöt Oy, Kultakehrän asukkaat / omaiset / edunvalvojat, Kultakehrän esimies ja henkilökunta

---

§ 133

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka

KEUDno-2020-4672

Valmistelija / lisätiedot:
Antti Ylä-Jarkko
antti.yla-jarkko@keusote.fi
tietohallintojohtaja

Liitteet

1 Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka_Keusote

Kuntayhtymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikka määrittelee tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskevat periaatteet ja se toimii perustana kuntayhtymän tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskeville ohjeille ja muulle dokumentaatiolla. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka määrittelee eri toimijoiden roolit ja vastuut, tietoturvan ja tietosuojan tavoitteet sekä suuntaviivat.

Liitteenä oleva tietoturva- ja tietosuojapolitiikka koskee jokaista kuntayhtymän työntekijää, viranhaltijaa, luottamushenkilöä ja sidosryhmän edustajaa, joka työnsä tai toimeksiantonsa puitteissa käsittelee kuntayhtymän omistamaa tai hallinnoimaa tietoa. Poliittikkaa sovelletaan kaikkeen tietoon ja muuhun dataan riippumatta sen esitystavasta, muodosta, suojaustasosta, elinkaaren vaiheesta, esiintymisympäristöstä tai siirtotiestä.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus hyväksyy otettavaksi käyttöön uuden Keski-uudenmaan sote - kuntayhtymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan liitteen mukaisena.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan. Merkittiin, että asia viedään tiedoksi myös yhtymävaltuustolle.

Tiedoksi

tietosuojavastaava

§ 134**Jäsenkuntaraportointi 1-8/2020**

KEUDno-2020-859

Valmistelija / lisätiedot:
Päivi Tarsia
paivi.tarsia@keusote.fi
talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Jäsenkuntaraportointi 8_2020

Kuntayhtymä raportoi toiminnastaan jäsenkunnille PowerBI-sovelluksella kuukausittain tammikuuta ja heinäkuuta lukuun ottamatta. Raportointi sisältää sekä talouden että toiminnan raportointia sekä kuntayhtymä- että jäsenkuntatasoisesti. Jäsenkunnilla on mahdollisuus tutustua kuukausittaiseen raporttiin aina raportointikuukautta seuraavan kuukauden 20. päivän jälkeen. Kunnille järjestetään kuukausittain yhteinen teams-kokous, jossa käydään läpi raportti yleisellä tasolla ja kunnilla on mahdollisuus kysyä yksityiskohtaisempia tietoja. Teams-kokouksiin on tänä vuonna otettu myös tulosalueiden tarkempia esittelyjä, mm. lastensuojelu ja kotihoito.

Jäsenkuntaraportista kootaan yhtymähallitukselle kuukausittain tiivistetty paketti. Yhtymähallituksen jäsenillä on pääsy PowerBI:n yksityiskohtaisempaan raportointiin.

Kuntayhtymän toimintakulut ajalla 1.1.-31.8.2020 olivat n. 443,3 Me (toteutumaprosentti talousarvioon verrattuna oli 68,95 %). Tästä henkilöstökuluja oli n. 111,5 Me (67,31 %). Toimintatuottoja vastaavana ajankohtana oli n. 415,7 Me (64,49 %). Toimintakate on näin ollen -27,6 Me. Raportointiajalla kirjanpitoon on kirjattu koronakustannuksia 6,2 Me, josta suurimmat erät ovat henkilöstökustannukset (2,9 Me) ja hoitotarvikkeet (1,4 Me). Koronakustannukset jaetaan kunnille pääasiassa asukasmäärän suhteessa.

Omassa toiminnassa on ylitysuhkaa 22,7 Me, josta n. 18 Me johtuu koronasta. Ikäihmisten palvelualueella ylitysuhkaa on lähinnä palvelujen ostoissa - asumispalveluissa, kuljetuspalveluissa sekä henkilökohtaisessa avussa. Terveyspalvelujen asiakasmaksutuotot alittuvat koronan vuoksi useita miljoonia euroja. Lastensuojelun palvelujen arvioidaan ylittyvän sijoitusten vuoksi. Erikoissairaanhoidon tilinpäätösennuste on n. 5,6 Me. Ennuste ei sisällä HUS:n alijäämän kattamista.

Tilinpäätösennusteen loppuvuoden koronaennuste on tehty maltillisen tautitilanteen mukaisena. Mikäli tautitilanne pahenee loppuvuonna, koronakustannukset tulevat olemaan ennustettua suuremmat.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi jäsenkuntaraportin ajalta 1-8/2020.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat

Yhtymähallitus, § 62,31.03.2020

Yhtymähallitus, § 82,28.04.2020

Yhtymähallitus, § 105,24.06.2020

Yhtymähallitus, § 115,01.09.2020

Yhtymähallitus, § 135, 06.10.2020

§ 135

Tuottavuusohjelma 2020-2022

KEUDno-2020-856

Yhtymähallitus, 31.03.2020, § 62

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuottavuusohjelma_Loppuun käsitellyt asiat

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän palvelujen kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta tulee saattaa lähemmäksi kuntien nykytilan kantokykyä. Sote-palvelujen vuoden 2019 toteutuma ylitti kaikissa jäsenkunnissa kuntien kuntayhtymälle varaamat määrärahat suurimman kasvun ollessa erikoissairaanhoidossa. Väestömäärän lisääntyminen ja väestön ikääntyminen aiheuttavat palvelutarpeen kasvua, joten tulevaa menokehitystä tulee kyetä hillitsemään. Toimintaympäristön muutos yhteisen kuntayhtymän aloitettua toimintansa tulee myös huomioida palveluja järjestettäessä ja tuotettaessa. Tuottavuusohjelman lisäksi merkittävää menojen kasvun hillintää arvioidaan saatavan palvelujen verkoston tarkastelulla, joka tuodaan erillisenä asiana päätöksentekoon.

Kuntayhtymä hyväksyi vuoden 2019 keväällä talouden kehittämisohjelman, joka jatkona on valmistelu tuottavuusohjelmaa. Ohjelman tavoitteena alentaa oman toiminnan kustannuksia vuosina 2020-2022 yhteensä vajaa 30 miljoonaa nykytilanteeseen verrattuna. Koska useat esitetyt kehittämistoimenpiteet edellyttävät lisäpanostusta esim. kevyempiin palveluihin, saavutettava nettosäästö tapahtuu viiveellä ja painottuu enemmän vuosille 2021 ja 2022. Tuottavuusohjelman yli 20 tärkeimmästä kehittämishankkeesta on laadittu hankekortit, joilla etenemistä systemaattisesti raportoidaan.

Tuottavuusohjelman valmistelu on tapahtunut palvelualueiden omaa valmisteluna sekä erikoissairaanhoidon yhdyspintahankkeiden osalta yhteistyössä Hyvinkään sairaanhoitoalueen kanssa. Viimeistely on tehty yhteistyössä NHG Oy:n kanssa. Tuottavuusohjelman valmistelutilannetta on esitelty useampaan kertaan yhtymähallitukselle sekä käsitelty henkilöstöjärjestöjen kanssa parhaillaan meneillään olevassa yhteistoimintamenettelyssä.

Tuottavuusohjelmassa kuvataan myös sellaisia toimenpiteitä, jotka kuuluvat meneillään olevissa yhteistoimintaneuvotteluissa jo jonkin palvelualueen osioon. Osa palvelualueiden suunnittelemista toimenpiteistä on jo yhteistoimintamenettelyn osapuolten kesken käsitelty ja todettu niiden osalta neuvotteluelvoite täytetyksi. Nämä loppuun käsitellyt on kuvattu erillisessä liitteessä.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus hyväksyy liitteessä kuvatut kuntayhtymän tuottavuusohjelmaan sisältyvät toimenpiteet, joiden osalta yhteistoimintalain mukainen neuvotteluelvoite voidaan katsoa jo täytetyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, 28.04.2020, § 82

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Keusoten tuottavuusohjelma yhtymähallitus2804 final päivitetty 6.5.

Tuottavuusohjelman keskeisimpänä tavoitteina on, että kuntayhtymän kustannustaso laskee kuntien maksukyvyn mukaiselle tasolle, palveluiden painopiste siirtyy raskaista palveluista kevyempiin palveluihin ja että palvelut tuotetaan tarkoituksenmukaisella tavalla eli oma tuotanto ja ostopalvelut arvioidaan.

Kuntayhtymän kustannusten ennustetaan kasvavan n. 40 Me vuoteen 2022 mennessä huomioiden erikoissairaanhoidon kasvuksi 3,5 % ja oman toiminnan kasvuksi 1 %. Mikäli tuottavuusohjelman toimenpiteiden tavoitteet saavutetaan, 40 Me:n kustannuskasvu leikkaantuu lähes kokonaan pois. Tämä edellyttää kuitenkin erityisesti erikoissairaanhoidon menojen kasvun hidastumista vuoden 2019 tasosta. Vuoden 2020 nettosäästötavoite on 8 Me, kuluvan vuoden haasteena on kuitenkin koronatilanne ja sen kehittyminen.

Tavoite jakaantuu eri palveluihin siten, että erikoissairaanhoidossa tavoitellaan 5,5 Me nettosäästöä erikoissairaanhoidon ja peruspalveluiden vahvemmalla integraatiolla ja yli palveluiden menevien hoitoketjujen kehittämisellä. Muissa sotepalveluissa nettosäästötavoite on yhteensä 24,1 Me, joka perustuu ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistamiseen ja palvelutuotannon keventämiseen. Lämpöaikavissa eli kaikille yhteisissä palveluissa nettosäästötavoitteena on 10,5 Me. Kehittämistoimenpiteitä on laajasti, mm. johtamisen kehittäminen ja

---

sairauspoissaolojen sekä sijaiskustannusten vähentäminen, rekrytoinnin kehittäminen ja vuokralääkäreiden käytön vähentäminen, asiakasohjauksen ja hoidon tarpeen arvioinnin kehittäminen, tilojen tehokas käyttö sekä hankintojen kehittäminen.

Tuottavuusohjelma sisältyi osana yhteistoimintaneuvotteluita, jotka on saatu päätökseen. Näin ollen tuottavuusohjelma on kokonaisuudessaan mahdollista tuoda yhtymähallituksen hyväksyttäväksi.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus

- hyväksyy kuntayhtymän tuottavuusohjelman liitteen mukaisesti
- edellyttää, että tuottavuusohjelman etenemisestä ja tuloksista raportoidaan yhtymähallitukselle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti Eemeli Peltosen esittämällä lisäyksellä, että tuottavuusohjelman päivittämisen tarvetta tarkastellaan kesäkuussa kun koronan talousvaikutukset tarkentuvat ja jäsenkuntien talouden kantokykyvystä saadaan tarkentunut arvio.

Yhtymähallitus, 24.06.2020, § 105

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuottavuusohjelman raportointi kesäkuu 2020 FINAL 18.6.

Tuottavuusohjelman toimeenpano on käynnistynyt palvelualueilla. Kullekin hankkeelle on nimetty vastuuhenkilö sekä projektipäällikkö. Joissakin hankkeissa on ollut tarkoituksenmukaista nimetä useampi projektipäällikkö. Kustakin hankkeesta on laadittu seurantakortti, jossa raportoidaan tehdyistä ja tulevista toimenpiteistä sanallisesti, valittuja mittareita käyttäen sekä euromääräisesti. Euromääräisen tavoitteen arviointi sisältää nykytilanteen sekä koko vuoden tilinpäätöstilanteen arvioinnin. Ohjelman edetessä hankkeista on tarkoitus laatia yhteenveto, josta käy koko ohjelman eteminen kokonaisuutena.

Pääosissa hankkeista on käynnistynyt suunnittelu hankkeen läpiviemiseksi mutta taloudellisia tuloksia ei ole vielä merkittävästi raportoitavissa. Lisäksi koronaepidemia on vaatinut henkilöstön työpanoksen uudelleensuuntaamista välttämättömiin toimenpiteisiin, mikä on hidastanut täytäntöönpanon aloitusta.

Hankkeiden etenemisestä raportoidaan yhtymähallitukselle jatkossa kuukausittain.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi tuottavuusohjelman tilanteen ja hyväksyy esitetyn tuottavuusohjelman raportointimallin.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, 01.09.2020, § 115

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuottavuusohjelman raportointi, heinäkuu 2020

Tuottavuusohjelma on päivitetty heinäkuun tilanteeseen.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi tuottavuusohjelman heinäkuun tilanteen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi. Lisäksi hyväksyttiin yksimielisesti Eemeli Peltosen esittämä lisäys: Kuntayhtymän hallitus ilmaisee vakavan huolensa tuottavuusohjelman toteutumisesta ja velvoittaa viranhaltijat käynnistämään valmistelun uusien sopeutustoimien etsimiseksi, jotka tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.

Yhtymähallitus, 06.10.2020, § 135

Valmistelija / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuottavuusohjelman raportointi, elokuu 2020

Tuottavuusohjelman toteutumisesta raportoidaan yhtymähallitukselle kuukausittain. Tuottavuusohjelman tavoitteena oli saada aikaan 8,0 Me:n säästöt vuonna 2020. Ennusteen mukaan toimenpiteillä saadaan n. 5,6 Me:n säästöt. Lisäksi erikoissairaanhoidon yhdyspintahankkeilla arvioidaan saatavan n. 2,6 Me:n säästö.

Yhtymähallitus velvoitti heinäkuun raportoinnin yhteydessä viranhaltijat käynnistämään valmistelun uusien sopeutustoimenpiteiden etsimiseksi. Lisäsopeutustoimenpiteet käsitellään yhtymähallituksessa omana kokonaisuutena 6.10.2020.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi tuottavuusohjelman elokuun tilanteen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat

---

§ 136

Tuottavuusohjelman laajentaminen

KEUDno-2020-4828

Valmistelija / lisätiedot:
Päivi Tarsia
paivi.tarsia@keusote.fi
talous- ja hallintojohtaja

Liitteet

1 Tuottavuusohjelman laajentaminen-yhtymähallitus0610

Yhtymähallitus (28.4.2020, § 82) hyväksyi huhtikuun lopussa kuntayhtymän tuottavuusohjelman vuosille 2020-2022 menojen kasvun hillitsemiseksi. Kokonaistavoitteena on vähentää menoja yhteensä 40 Me vuoteen 2022. Kuluvalle vuodelle tavoitellaan 8 Me talouden sopeutustoimenpiteitä. Viimeisimmän, elokuun tilanteeseen perustuvan tuottavuusraportoinnin perusteella tuottavuusohjelman toimenpiteillä ei kuluvana vuonna 8 Me tavoitetta saavuteta, vaan toteutuma jää n. 5,6 Me tasolle.

Tuottavuusohjelman vuoden 2020 tavoitteen saavuttamiseksi on valmisteltu yhteensä 3,3 Me lisäsopeutustoimenpiteitä palvelualueittain seuraavasti

- Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, yhteensä 0,6 Me
- Terveyspalvelut ja sairaanhoito -palvelualue, yhteensä 0,3 Me
- Lämpökaavat, kaikkia koskevat yhteiset toimenpiteet, yhteensä 2,4 Me

Lisäsopeutustoimenpiteet muodostuvat palvelualueilla mm. tehostettujen asumispalvelujen ostojen vähentämisestä ja palvelurakenteen keventämisestä, kuljetuspalvelujen uudelleen järjestämisestä, kriteerien uudelleenarvioinnista mm. kuntoutuspalveluissa ja apuvälineiden luovutuksessa sekä tiettyjen vakanssien täyttämättä jättämisestä. Lisäksi esitetään tietyn omaksi hankitun irtaimen omaisuuden myymistä leasingyhtiölle. Tuloissa sote-uudistukseen liittyvien hankkeiden valtionavustusten kertymistä on arvioitu myös uudelleen. Tuottavuusohjelman laajentamista myös jatkovuosien osalta valmistellaan.

Osana lisäsopeutustoimenpiteitä on valmisteltu myös kolme eri skenaariota henkilökunnan lomauttamiseksi vuoden 2020 aikana. Koko henkilökunnan lomautuksella 3-14 päiväksi, huomioiden mahdollisuudet lomauttaa hoitotyötä tekevää henkilöstöä, on laskettu saatavan 2,5 Me säästöt. Vallitsevassa koronatilanteessa on tärkeää ylläpitää palvelutoiminta turvallisesti ja estää hoito- ja hoivavelan kertyminen. Lomauttaminen vaarantaisi tässä vaiheessa näiden tavoitteiden toteuttamisen, joten lomautusvaihtoehtoa ei nyt esitetä. Mikäli tuottavuusohjelman toteutuminen ei etene suunnitellusti vuoden 2021 aikana, lomautusvaihtoehtoa arvioidaan uudelleen samassa yhteydessä kun arvioidaan muitakin uusia talouden tasapainottamisen keinoja.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää hyväksyä talouden tasapainottamisesti tuottavuusohjelman laajentamisen vuodelle 2020 eri sopeutustoimenpiteillä seuraavasti

- Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, yhteensä 0,6 Me
- Terveyspalvelut ja sairaanhoito -palvelualue, yhteensä 0,3 Me
- Läpileikkaavat, kaikkia koskevat yhteiset toimenpiteet, yhteensä 2,4 Me

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat

---

§ 137

Valtuustoaloite maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta nuorille sote-kuntayhtymän alueella /kokeilusta luopuminen osana talouden tasapainottamista

KEUDno-2020-4339

Valmistelija / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

talous- ja hallintojohtaja

Yhtymävaltuusto 8.2.2018 § 3

Yhtymähallitus 29.5.2018 § 57

Yhtymähallitus 9.4.2019 § 48

Yhtymävaltuusto 9.5.2019 § 10

Yhtymähallitus, § 137, 06.10.2020

Yhtymävaltuusto 8.2.2018 § 3

Seuraava Heli Hallikaisen Mäntsälä (SDP) sekä 28 muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite luovutettiin yhtymävaltuuston kokouksessa 8.2.2018:

Valtuustoaloite maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen nuorille Sote-kuntayhtymän alueella

Kuntayhtymän alueella on vaihtelevaa käytäntöä maksuttoman ehkäisyn tarjoamisessa nuorille.

Osa kunnista tätä jo tarjoaa – osa ei. Tämä saattaa alueen asukkaat eriarvoiseen asemaan keskenään. Kuntayhtymän palveluita ja käytänteitä yhtenäistetään ja tämän asian huomioiminen tulisi pikaisesti ottaa käsittelyyn.

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveyden ja hyvinvoinninlaitos ovat suosituksissaan esittäneet, että kunnat tehostaisivat nuorten seksuaali- ja lisääntymis -terveydenpalveluita. Maksuttoman ehkäisyn tarjoavissa kunnissa nuorten tekemien raskaudenkeskeytysten määrä on laskenut merkittävästi ja samoin sukupuolitautilien määrä on vähentynyt.

Tilastojen mukaan eniten raskaudenkeskeytyksiä tehdään 20-24 -vuotiaille, minkä vuoksi maksuttoman ehkäisyn ikäraja on mahdollisesti perusteltua asettaa 25 ikävuoteen.

Raskauden keskeytysten määrä vanhemmissakin ikäluokissa puoltaa myös ensimmäisen kierukan tarjoamista ilmaiseksi iästä riippumatta.

Kuntayhtymän alueella tulisi tarjota kondomeja hormonaalisen ehkäisyn rinnalla, jotta

---

sukupuolitauteja ehkäistäisiin tehokkaammin, ja vastuu ehkäisystä jakautuisi tasaisemmin sekä tytöille että pojille. On todettu, että kondomit tavoittavat nuoret parhaiten siellä, missä he luonnollisesti liikkuvat. Kondomeja tulisi jakaa nuorisotaloilla, nuorten tapahtumissa, kouluterveydenhuollossa, oppilaitoksissa, kutsunnoissa ja armeijassa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että alle 25-vuotiaille tarjotaan maksutonta ehkäisyä ja maksuttoman ehkäisyn käytänteet yhtenäistetään Sote-kuntayhtymän alueella aloitteessa mainitulla tavalla:

- 1) Ilmaiset ehkäisypillerit 12 kk ajaksi ja ensimmäisen pitkäkestoisen ehkäisimen (kohdunsisäisen ehkäisimen tai ehkäisykapselit) alle 25 -vuotiaille nuorille koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä terveysasemien/hyvinvointineuvoloiden kautta. Sekä ensimmäisen kierukan kaikille ilmaiseksi iästä riippumatta.
- 2) Kondomeja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kautta sekä muissa yhteyksissä, joissa on paljon nuoria koolla.

Yhtymähallitus 29.5.2018 § 57

Tausta

Edistämällä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistetään koko väestön terveyttä ja hyvinvointia. Peruskoulun seksuaalikasvatus on tässä avainasemassa, koska se tavoittaa koko oppivelvollisuusikäisen väestön. Seksuaalikasvatuksella voidaan vahvistaa nuoren omanarvontuntoa ja itsetuntemusta sekä kasvattaa nuorta turvalliseen ja positiiviseen seksuaalisuuteen.

Terveyden - ja hyvinvointilaitoksen Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelman mukaan kuntien tulee huolehtia siitä, että nuorten ehkäisypalvelut järjestetään niin, että ne ovat esteettömät, saavutettavat, maksuttomat, asiakaslähtöiset ja että ne tavoittavat myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ulkopuolella olevat nuoret.

Toimintaohjelma suosittelee kuntia tai kuntayhtymiä tarjoamaan alle 20- vuotiaille maksuttoman ehkäisyn. Käytännöt kunnissa ovat vaihtelevia, esimerkiksi Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, ja Tuusulan kunnat tarjoavat kaikille ehkäisyn aloittaville 3 kuukauden ilmaisen ehkäisyn. Vantaa tarjoaa alle 20-vuotiaille ilmaisen 9 kuukauden pilleriehkäisyn sekä ensimmäisen pitkävaikutteisen ehkäisyn (kohdunsisäinen

---

ehkäisin tai ehkäisykapselit). Rauma tarjoaa alle 20 vuotiaille kokonaan ilmaisen ehkäisyn.

Vastaava aloite on käsitelty Tuusulalla kunnanvaltuustossa 19.3.2018 ja Mäntsälän kunnanhallituksessa 5.2.2018 ja aloitteeseen on pyydetty kannanottoa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymältä. Samansuuntainen aloite on ollut käsittelyssä myös Järvenpäässä ja Hyvinkäällä 27.2.2017. Molemmissa kaupungeissa päätös oli kielteinen. Hyvinkäällä otettiin käyttöön ilmaisen ehkäisyn tarjoaminen osana ehkäisyn jatkosuunnittelua niille naisille, joille on tehty raskauden keskeytys.

Nurmijärven kunnanvaltuusto on 13.12.2017 hyväksynyt seuraavan päätöksen aloitteeseen liittyen.

Sen mukaan Nurmijärvi tarjoaa:

1. ilmaiset ehkäisytabletit 12 kk ajaksi tai ensimmäisen pitkäkestoisen ehkäisimen (kohdunsisäisen ehkäisimen tai ehkäisykapselit) alle 25 -vuotiaille nurmijärveläisille nuorille koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä terveysasemien kautta. Toiminnassa korostuvat ehkäisyneuvonta ja terveyden edistäminen.
2. Kondomeja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kautta sekä muissa yhteyksissä, joissa on paljon nuoria koolla. Muun raskauden ehkäisyn asiakas kustantaa nykytilanteen mukaisesti
3. Päätettiin esittää kuntayhtymälle, että kuntayhtymä linjaisi tämän aloitteen alueellisesti kaikille KU-soten kunnille.

Suomessa raskaudenkeskeytysten kokonaismäärä on jatkuvasti laskenut, mutta toistuvien keskeytysten osuus on suhteessa edelleen huolestuttavan suuri. Suurin osa keskeytysten kokonaismäärän laskusta johtuu alle 20-vuotiaitten keskeytysten määrän vähenemisestä. Vuonna 2014 useampi kuin joka kolmas (36 %) raskaudenkeskeytyksistä tehtiin naisille, joille oli jo kertaalleen tehty keskeytys. Alle 20-vuotiaiden ikäryhmässä aikaisempi raskaudenkeskeytys oli tehty 12 %:lle. Raskaudenkeskeytyksen riski on kohonnut 6-8 kk synnytyksen jälkeen. Perhesuunnittelun vaikeutta osoittaaakin se, että n. 10 % raskaudenkeskeytyksessä olleista naisista on synnyttänyt joko samana vuonna tai sitä edeltävänä vuonna.

Oikein käytettynä kaikki nykyaikaiset ehkäisyvalmisteet ovat luotettavia. Ongelmana on kuitenkin ohjeistuksesta poikkeava käyttö ja unohdukset. Tämä korostuu alle 20-vuotiaiden

---

keskuudessa ja tässä ikäryhmässä riski tulla raskaaksi ehkäisyn käytön aikana on kaksinkertainen aikuisiin verrattuna. Ehkäisyn käyttövirheitä ja unohduksia voidaan välttää suosittamalla riskiryhmäläisille pitkävaikutteisia ehkäisyvalmisteita.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kuntien raskaudenkeskeytysten ja klamydiainfektioitten tilanne linkki kuviin Yhtymävaltuusto 9.5.2109 § 10 s.3-4
https://asianhallintaepj.hyvinkaa.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/pk_asil.htm?+elin=KUSOTEVAL&pvm=9%2e5%2e2019%2018%3a00

Kustannuksista

Erikoissairaanhoidon laskutus alueen kunnille raskaudenkeskeytyksistä on esitetty alla taulukossa 1.

Taulukko 1.

Erikoissairaanhoidon laskutus kunnille aborteista 2016

	Alle 20-v eur	Kaikki yht eur
Hyvinkää	8 355	49 614
Järvenpää	6 865	42 789
Mäntsälä	2 815	16 277
Nurmijärvi	2 025	23 611
Tuusula	1 620	23 445

Suurin osa raskauden keskeytyksistä tehdään lääkkeillä, kirurgisia keskeytyksiä tehdään enää alle 5 %. Lääkkeiden avulla tehtävän raskaudenkeskeytyksen hinta on hieman yli 400 € ja kirurgisen noin 1600 €.

Ehkäisyvalmisteesta riippuen 3kk pilleriehkäisyn tukkuhinta on 10 – 30 €. Yhden synnyttämättömälle tarkoitetun kohdunsisäisen ehkäisimen tukkuhinta on n. 110€ ja ehkäisykapseli 125€. Vuoden ehkäisylääkitys maksaa kunnalle n. 120 €/ käyttäjä ensimmäisenä toteutusvuonna. Ehkäisy pillereillä on ylivoimaisesti tärkein lääkkeellisen ehkäisyn menetelmä, yli 50 % ehkäisyneuvoloiden käyntisyistä liittyy pilleriehkäisyyn, kohdunsisäisen ehkäisyn ollessa alle 20 % käyntisyistä.

Kuntakohtaisia laskelmia esimerkkinä ilmaisen ehkäisyn kustannuksista

Mikäli Tuusulassa kaikki 15 - 24 vuotiaat tytöt /naiset käyttäisivät kunnan kustantamaa ehkäisyä, olisi vuoden lääkekustannusarvio tukkuhinnoin n. 260 400 €. Saman ikäisille

---

pojille /miehille tulisi tarjota vastaavasti ilmaiset kondomit, jolloin lisäkustannus olisi esim. 18 000 €. 100 % peittävyydellä ehkäisyn lääkekustannukset olisivat 284 400 € ja 50 % peittävyydellä 142 200 € /v. Resursseihin liittyviä kustannuksia ei ole laskelmassa huomioitu.

Hyvinkäällä olettaen, että 75 % 15-24-vuotiaitten ikäluokasta käyttäisi ilmaista ehkäisyä, ehkäisytableteilla hoidettuna se maksaisi noin 150 000 €/ vuosi, ja 90 % laskelman mukaan 182 250 €/ vuosi. Laskelmassa ei ole huomioitu työvoimakustannuksia.

Nurmijärvellä alle 20 -vuotiaille 100 %:n peittävyydellä hormonaalisen ehkäisyn kustannukset olisivat 192000 € ja 50 % :n peittävyydellä noin puolet siitä. Tässä ei ole huomioitu työvoimakustannuksia. Jos jakelu laajennettaisiin alle 25 - vuotiaisiin, kokonaiskustannukset olisivat 100 %:n peittävyydellä vuositalolla 277200 €.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän alueen ilmaisen lääkkeellisen ehkäisyn kustannukset

Koko Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkuntien alueella vuosittaiset ilmaisen lääkkeellisen ehkäisyn kustannukset olisivat yhteensä noin 1,4 milj. euroa. Mikäli puolet 15-25-vuotiaista tytöistä / naisista käyttäisi ilmaista lääkkeellistä ehkäisyä olisivat lääkekustannukset noin 0,7 milj. euroa vuodessa ja jos 75 % käyttäisi lääkkeellistä ehkäisyä lääkekustannukset olisivat noin 1,1 milj. euroa vuodessa. Mikäli saman ikäisille pojille /miehille tarjottaisiin vastaavasti ilmaiset kondomit olisi lisäkustannus noin 102 000 €/ vuodessa. Keski-Uudellamaalla on 15-25-vuotiaita tyttöjä / naisia noin 10 500 ja poikia/ miehiä noin 11 000.

Läkelaki määrittelee millä perusteilla terveyskeskuksen apteekista voidaan luovuttaa lääkkeitä. Määritelmän mukaisesti terveyskeskuksen apteekista voidaan yksittäiselle potilaalle luovuttaa lääkkeitä väliaikaisesti turvaamaan lääkityksen keskeytymätön jatkuminen. Tämän lisäksi lääkekeskuksesta voidaan luovuttaa vastikkeetta terveydenhuoltolain tarkoitettuun kansanterveydelliseen valistustyöhön ja raskauden ehkäisyneuvontaan ja 26§:ssä tarkoitettuun valistus- ja ehkäisytoimintaan käytettäviä lääkkeitä. Fimea on tulkinut 6/2012 Sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toiminnasta, että potilaalle ei voida luovuttaa jatkuvaan hoitoon ilmaisiläkkeitä. Tämän vuoksi esimerkiksi

---

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän tulisi itse kilpailuttaa jatkuvaan käyttöön tarkoitetut ehkäisylääkkeet, jolloin niiden kappalehinta saattaa nousta esitetystä 5 - 10 %.

Johtopäätökset

Raskauden keskeytysten määrä nuorilla on valtakunnallisesti tasaisesti vähentynyt. Sama on todettavissa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kunnissa, mikä osoittaa paitsi onnistunutta valistusta myös nuorten vastuullisuutta asiassa. Ongelma ovat ennemminkin toistuvat keskeytykset, vaikka ehkäisy suunnitellaan valmiiksi jo raskaudenkeskeytyslähettä tehtäessä uuden keskeytyksen välttämiseksi. Infektioitten kuten klamydian, määrää olisi myös tarpeellista saada alueella vähennettyä. Tämä on tehtävissä valistuksen kautta ja kondomisuojaan käytöllä.

Keski-Uudenmaan soten kunnissa pääsääntöisesti tarjotaan ensimmäinen ehkäisy ilmaiseksi: kolmen kuukauden ehkäisypillerit, ensimmäinen kierukka tai ehkäisykapselit. Nuoret voivat saada ehkäisyn koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa tai sitä voidaan tarjota nuorisoasemalla. Neuvoloissa lääkkeenmääräämiskoulutuksen saanut terveydenhoitaja voi myös aloittaa ja jatkaa ehkäisylääkitystä.

Kustannussäästöillä ei maksuttoman lääkkeellisen ehkäisyn toteuttamista voida Keski-Uudenmaan alueella perustella. Tarkoituksenmukaisinta ja kustannustehokkainta on laajentaa ilmaista lääkkeellistä ehkäisyä niille alle 25-vuotiaille naisille, joille on tehty lähete raskaudenkeskeytykseen, osana ehkäisyn jatkosuunnittelua, nykyisen 3 kuukauden ilmaisen ehkäisyn lisäksi. Tälle ryhmälle kohdennettuna esimerkiksi ilmaisten ehkäisypillereiden kustannus kolmeksi vuodeksi olisi Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän alueella noin 13 500 € vuodessa. Tämä toimintamalli voidaan ottaa käyttöön jo vuoden 2018 aikana koko kuntayhtymän alueella. Lisäksi jäsenkunnille ehdotetaan, että osana kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ilmaisia kondomeja jaettaisiin koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kautta sekä muissa yhteyksissä, joissa on paljon nuoria koolla. Kondomien jakamiseen on tärkeää liittää aina myös seksuaalikasvatus. Jäsenkuntien alueella on erilaisia toimintatapoja käytössä jo tälläkin hetkellä. Toimintamalleja voitaisiin suunnitella ja informaatiota lisätä kuntien ja kuntayhtymän yhteistyönä jatkossa koko alueella. Nuoria olisi myös kuultava toimintamalleja kehitettäessä.

Nuorten seksuaalikasvatus on kokonaisuus, jota on tarpeen koko ajan kehittää yhdessä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja jäsenkuntien kanssa.

OHEISMATERIAALI

Valtuustoaloite Hyvinkää Kv 27.2.2017 §28

Valtuustoaloite Nurmijärvi Kv 13.12.2017 §143

Valtuustoaloite Mäntsälä Kh 26.02.2018 §46

Valtuustoaloite Tuusula Kv 19.03.2018 §32

Valtuustoaloite Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä KYv 8.2.2018 §3

Esitys KYJ

Yhtymähallitus päättää

- hyväksyä annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen, ja
- esittää yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Yhtymähallitus päätti hyväksyä yksimielisesti Helinä Pertun kokouksessa tekemän esityksen, että aloite palautetaan uudelleentarkasteluun siten, että tuodaan vaihtoehtoinen laskelma maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta 15 – 23 -vuotiaille nuorille sotekuntayhtymän alueella.

Yhtymähallitus 9.4.2019 § 48

Vuonna 2017 tehtiin Suomessa noin 9 360 raskaudenkeskeytystä eli 8,2 keskeytystä tuhatta hedelmällisyysikäistä (15–49-vuotiasta) naista kohti. Keskeytysten kokonaismäärä oli vuonna 2017 matalin vuoden 1970 raskaudenkeskeytyksiä koskevan lainsäädännön voimaantulon jälkeen. (Suomen virallinen tilasto, Raskaudenkeskeytykset. THL). Vuoden 2018 tilastot päivittyvät vasta kesällä 2019.

Valtakunnallisesti erityisesti alle 20-vuotiaiden keskeytysten määrä on vähentynyt viime vuosina merkittävästi. Keskeytysten määrä on viime vuosina laskenut myös ikäryhmässä 20-24-vuotiaat ja oli vuonna 2017 alimmillaan kahteen vuosikymmeneen. (Suomen virallinen tilasto, Raskaudenkeskeytykset THL).

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kunnissa raskauden keskeytysten (lääkkeellinen tai kirurginen keskeytys) kokonaismäärä oli 281 raskaudenkeskeytystä vuonna 2018. Hyvinkään sairaanhoitoalueella tehtyjen raskaudenkeskeytysten tilastoista ei saada

tieto-järjestelmistä ajettuja tietoja aiempaan tapaan toimenpiteen mukaan vaan ainoastaan tuotelukumäärillä. Tuotelukumäärät on luokiteltu NrdDRG-ryhmittäisiin mukaan, jossa ryhmään "Raskauden keskeytys" kuuluva "DRG- 814P Spontaani abortti" sisältää aiheutetun raskaudenkeskeytyksen lisäksi luonnollisten keskenmenojen eri muotoja. Näitä DRG-ryhmittäisiin mukaisia raskauden keskeytyksiä on vuonna 2018 ollut yhteensä 424, joista alle 25-vuotiaiden osuus on 99 kappaletta.

Hyvinkään sairaanhoitoalueen edellisvuosien raskaudenkeskeytystilastojen perusteella voidaan arvioida, että Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kuntien raskaudenkeskeytysten kokonaismäärästä (281 kpl) on vuonna 2018 tehty noin 100 alle 25-vuotiaille. Jos tarkastellaan Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kuntien raskaudenkeskeytyksen lukumääriä, niin voidaan havaita, että alle 25-vuotiaille tehtyjen raskaudenkeskeytysten osuus on alle neljännes kokonaismäärästä. Vuonna 2018 kuntayhtymän alueen raskauden keskeytysten kokonaismäärä oli 424 joista alle-25-vuotiaiden osuus oli 23% (99kpl).

Hyvinkään sairaanhoitoalueella tehdyt raskaudenkeskeytykset linkki kuvaan
yhtymävaltuusto 9.5.2019 § 10 sivu 8:

https://asianhallintaepj.hyvinkaa.fi/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/pk_asil.htm?+elin=KUSOTEVAL&pvm=9%2e5%2e2019%2018%3a00

Kustannukset:

Hyvinkään sairaanhoitoalueen erikoissairaanhoidon laskutus kunnille
raskaudenkeskeytyksistä 2018:

	alle 25 v €	kaikki yht €
Hyvinkää	14954	76862
Järvenpää	14649	66488
Mäntsälä	6872	25453
Nurmijärvi	11811	49436
Tuusula	7510	51093
Yht. kuntayhtymä	55797	269332

Taulukko1. Erikoissairaanhoidon laskutus Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kunnille raskaudenkeskeytyksistä 2018 DRG-tuotelukumäärien mukaan.

Tartuntatautilasto:

HUSLAB ei ole pystynyt toimittamaan Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tartuntatautilastoa sukupuolitautilien osalta.

Valtakunnalliset suositukset nuorten seksuaaliterveyden edistämiseksi:

THL:n Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014–2020

mukaan nuorille suunnattujen palvelujen kehittäminen tulisi suuntautua kokonaisvaltaisen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseen. Raskauden ehkäisyneuvontaan tulee integroida kokonaisvaltainen seksuaaliterveyden edistäminen eli seksitautien ehkäisy sekä seksuaalineuvonta.

Toimintaohjelman toimenpiteinä on mm:

- Kunnat tai kuntayhtymät keskittävät ehkäisyneuvontapalvelut paikkaan, jonka työntekijöillä on tarvittava erityisosaaminen: suuremmissa kunnissa/kuntayhtymissä erilliseksi ehkäisy- tai perhesuunnitteluneuvolaksi ja pienemmissä yksiköissä muun neuvolatoiminnan yhteyteen.
- Kunnat tai kuntayhtymät tarjoavat alle 20-vuotiaille heidän valitsemansa ehkäisyn maksutta.
- Sukupuolitautien ehkäisyssä kondomien saatavuus tulee varmistaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kautta sekä muissa yhteyksissä joissa on paljon nuoria koolla.
- klamydian kotitestauksen käyttöönoton mahdollisuus.

Tutkimustietoa:

Ehkäisytablettien käytön aikaiset unohdukset lisäävät erityisesti nuorilla riskiä tulla raskaaksi ehkäisyn käytön aikana. Riski on kaksinkertainen alle 21-vuotiaiden keskuudessa. Suosimalla pitkävaikutteisia valmisteita eliminoidaan valmisteen käyttövirheet ja unohdukset. Tällä vähennetään suunnittelemattomien raskauksien lukumäärää ja uusintakeskeytysten määrää.

Pitkävaikutteiset ehkäisymenetelmät (kierukka ja kapseli) ovat tehokkuudeltaan ylivoimaisia verrattuna lyhytvaikutteisiin valmisteisiin (e-pillerit, laastarit, rengas).

(Kaislasuo et al 2016, Väänänen 2018).

Vantaalla toteutetun tutkimuksen mukaan maksuttoman pitkäaikaisehkäisimen tarjonta vähensi raskauden keskeytysten määrää. Tutkimuksen mukaan maksuttoman pitkäaikaisehkäisimen tarjonta heijastui erityisesti alle 25-vuotiaiden raskaudenkeskeytysten vähenemisenä (Gyllenberg et al. 2018.)

Raskauden ehkäisyn Käypä hoito – suositus tuo esille, että nuorten seksuaalinen riskikäyttäytyminen on yhteydessä päihteiden käyttöön. Lisäksi ehkäisyn laiminlyönti on yleisempää nuorilla jotka ovat aloittaneet seksielämän nuorena tai joilla on useita seksikumppaneita. Kierukkaehkäisyä voidaan käyttää myös synnyttämättömille ja teini-ikäisille (Raskauden ehkäisy Käypä hoito – suositus 2017).

Kustannuksista:

Yhtymähallituksen hyväksymän Helinä Pertun esityksen mukaan aloitteeseen tulee tuoda vaihtoehtoinen laskelma maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta 15 - 23 - vuotiaille nuorille. Valtakunnalliset tilastot raskaudenkeskeytyksistä noudattavat jakoa alle 20 - vuotiaat ja alle 25-vuotiaat.

Seuraavissa laskelmissa on kuitenkin laskuperusteena käytetty alle 23-vuotiaiden nuorten lukumääriä.

Kuntayhtymässä oli 2017 **15 - 23 vuotiaita naisia 9623 kpl** (15 - 25 - vuotiaita naisia 10521) ja **15 - 23 vuotiaita miehiä 10500kpl** (15 - 25 - vuotiaita miehiä 11474 kpl). Vuoden 2018 lkm ei saatavilla.

Synnyttämättömälle tarkoitetun kohdunsisäisen ehkäisimen tukkuhinta on n. 110€ ja ehkäisykapseli 125€. Pilleriehkäisyn tukkuhinta on noin 30€ /3 kk. Karkeasti arvioiden voidaan laskea, että vuoden ehkäisylääkitys maksaa kuntayhtymälle noin 120 €/ käyttäjä.

Kuntayhtymässä oli 2017 15 - 23 v naisia 9623 kpl. Mikäli kaikki ikäryhmään kuuluvat naiset käyttäisivät kuntayhtymän kustantamaa ehkäisyä, olisi vuoden lääkekustannusarvio tukkuhinnoin noin 1 155 000 €. Saman ikäisille miehille tulisi tarjota vastaavasti ilmaiset kondomit, jolloin lisäkustannus olisi vuositasolla noin 70 000€ Lyhyt- tai pitkäkestoisen ehkäisimen sekä kondomien kustannukset ikäluokalle 15 - 23-vuotiaat olisivat vuositasolla yhteensä 1 225 000€.

Jos lasketaan kustannus 75 % peittävyydellä naisten ikäluokasta, maksaisi se kuntayhtymän tasolla 866 000€. Olettaen, että puolet 15 - 23 - vuotiaiden naisten ikäryhmästä käyttäisi ilmaista ehkäisyä olisi ehkäisyn kustannukset 578 000€.

Henkilöstöresurssi:

Ikäryhmän 15 - 23 -vuotiaiden naisten vuosiluokan koko on keskimäärin 1200 naista. Hormonaalisen ehkäisyn aloittamiseen tarvitaan kontakti terveydenhoitajan kanssa. Pelkästään näistä jokaisen uuden ikäluokan aloituskäynneistä muodostuu 1200 käyntiä.

Henkilöstöresurssia ikäryhmän 15 - 23 – vuotiaiden 9623 naisen ehkäisyn aloittamiseen ja kontrollikäynteihin tulisi varata 8 terveydenhoitajaa. Tällä hetkellä kuntayhtymässä on kolme ehkäisyneuvolan toimipistettä, Järvenpäässä, Mäntsälässä ja Tuusulassa, joissa on yhteensä noin 2 htv terveydenhoitajan työpanos. Uusia vakansseja tarvittaisiin siis 6 vakanssia. Henkilöstökulut näistä uusista terveydenhoitajan vakansseista olisi 240 000 € / vuosi.

Pitkävaikutteisen ehkäisimen asennus edellyttää lääkärinkäyntiä. Myös pilleriehkäisyyn kuuluu lääkärikontrolli. Ikäryhmän 15 - 23 – vuotiaiden 9623 naisen ehkäisyn aloittamiseen ja kontrollikäynteihin tulisi varata lääkäriresurssia 4 lääkäriä. Lisäkustannuksena se tekee 400 000 €/vuodessa.

Yhteenveto laajennetun ilmaisen ehkäisyn kustannuksista kuntayhtymälle vuositasona:

- Lyhyt- tai pitkäkestoisen ehkäisimen kustannukset olisivat vuositasona yhteensä 1 225 000€.
- Terveydenhoitajan uusien perustettavien vakanssien (6 kpl) vuosikustannus olisi 240 000 €.
- Tarvittavan lääkäriresurssin (4 kpl) kustannukset olisivat vuositasona 400 000 €.
- Yhteensä ilmaisen ehkäisyn kustannukset olisivat vuositasona **1865 000 €**.

Johtopäätös:

Raskauden keskeytysten määrä on Keski-Uudenmaan kunnissa kokonaisuudessaan vähentynyt, mikä on osaltaan lisääntyneen onnistuneen valistuksen ja nuorten vastuullisuuden tulosta.

Ongelmana on edelleen toistuvat keskeytykset kaikissa ikäluokissa ja keskeytysten kumuloituminen riskiryhmiin kuuluviin.

Sukupuolitautilien ehkäisemiseksi kondomeja tulee olla saatavilla laajemmin. THL:n toimintaohjelmaruokittelu klamydian kotitestausta on tulossa HUSLAB:n palveluvalikoimaan kuntayhtymän alueelle loppuvuoden 2019 aikana. Kotitestausten käyttöönotto mahdollistaa varhaisemman taudin määrittämisen ja hoidon aloituksen.

Jos tavoitellaan 15 - 23 – vuotiaiden laajennettua maksutonta ehkäisyä, tulisi siihen varautua lisäämällä henkilöstöresurssia sekä terveydenhoitajien että lääkärin osalta. Olemassa olevaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä ehkäisyneuvoloiden ja neuvoloiden verkostoa ja henkilöstöresurssia tulisi vahvistaa ja uudelleen järjestää palvelun alueellisen saatavuuden turvaamiseksi.

Kustannusvaikuttavinta on kohdentaa ilmainen pitkäkestoinen ehkäisin erilaisiin riskiryhmiin kuuluville alle 25-vuotiaille naisille.

Kustannusvaikuttavan seksuaaliterveyden edistämiseksi käynnistetään seuraavat toimenpiteet syksyn 2019 aikana:

- Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä muodostaa alueelle yhtenäiset ja vakioidut ehkäisyneuvonnan toimintamallit. Ehkäisyneuvola – toimintaa toteutetaan koko alueella, myös Hyvinkäällä ja Nurmijärvellä. Toimintasuunnitelmaa työstetään moniammatillisesti kevään 2019 aikana.
- Seksuaaliterveyden edistämiseksi sekä tasa-arvoisen seksuaalineuvonnan – ja palvelun toteuttamiseksi ilmaisten kondomien saatavuutta laajennetaan koulu- ja opiskelu-terveydenhuollon lisäksi. Alueelliset jakelukanavat selvitetään yhdessä kuntien kanssa.
- Klamydian kotitestaus otetaan käyttöön Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä.
- Kuntayhtymä tarjoaa ehkäisyneuvonnan aloitukseen 3 kuukauden ehkäisytabletit maksutta kaikille ikäryhmille.
- Ilmainen pitkäkestoinen ehkäisin (kierukka tai kapselit) tarjotaan riskiryhmiin kuuluville alle 25-vuotiaille naisille, esimerkiksi naisille joille on tehty lähete raskaudenkeskeytykseen tai joilla on muuten tunnistettu riski. Kustannus vuositalolla on arviolta n. 200 000€.
- Toimintatavan aiheuttamia vaikutuksia ja kustannuksia seurataan ja raportoidaan säännöllisesti.

OHEISMATERIAALI Lähdeluettelo

Esitys KYJ

Yhtymähallitus

- päättää hyväksyä annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen, ja
- esittää yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Yhtymähallitus päätti esittää annetun selvityksen valtuustoaloitteesta valtuustolle hyväksyttäväksi Helinä Pertun esittämällä täydennyksellä, että kuntayhtymä tarjoaa maksuttoman ehkäisyneuvonnan alle 20-vuotiaille nuorille kolmen vuoden kokeiluna vuoden 2020 alusta lukien.

Yhtymävaltuusto 9.5.2019 § 10

OHEISMATERIAALI Lähdeluettelo

Esitys

Yhtymähallitus esittää annetun selvityksen valtuustoaloitteesta valtuustolle hyväksyttäväksi täydennyksellä, että kuntayhtymä tarjoaa maksuttoman ehkäisyn alle 20-vuotiaille nuorille kolmen vuoden kokeiluna vuoden 2020 alusta lukien.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, 06.10.2020, § 137

Yhtymävaltuusto on hyväksynyt 9.5.2019 valtuustoaloitteen maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta alle 20 -vuotiaille nuorille kolmen vuoden kokeiluna vuodesta 2020 alkaen. Vuositasolla kustannuksia nuorille tarjottavasta ilmaisesta ehkäisystä on arvioitu syntyvän 0,3 Me.

Huhtikuussa hyväksyty tuottavuusohjelma ei arvioiden mukaan toteudu kuluvana vuonna 8 Me tavoitteen suuruisena vaan toteutuma jää n. 5,6 Me suuruiseksi. Tämän vuoksi on valmisteltu lisätoimenpiteitä, joilla tuottavuustavoite voidaan saavuttaa jo vuodesta 2020 alkaen. Tarkasteluun on otettu toimintoja, jotka ovat ei-lakisääteisiä ja joista on mahdollista siten luopua. Aloitteesta luopuminen toisi vuodelle 2020 säästöjä 0,21 Me.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että

- alle 20-vuotiaille nuorille tarjottavasta maksuttoman ehkäisyn kolmen vuoden kokeilusta luovutaan 2020 osalta osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä
- jatkosta päätetään vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Päätös

Yhtymähallitus päätti yksimielisesti hylätä esityksen.

Tiedoksi

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat

---

§ 138

Yhtymähallituksen uuden varajäsenen valinta

KEUDno-2019-973

Saija Pellikka on 13.8.2020 päivätyllä sähköpostilla pyytänyt eroa yhtymähallituksen varajäsenen tehtävästä paikkakunnalta pois muuton vuoksi. Uudenmaan vasemmiston piirihallitus on ehdottanut yhtymähallituksen uudeksi varajäseneksi Olli Savelaa.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että valtuusto

- myöntää eron yhtymähallituksen varajäsenelle Saija Pellikalle
- valitsee eronneen varajäsenen tilalle uuden varajäsenen

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

asianosaiset

---

§ 139**Viranhaltijapäätökset**

Aikuisten sosiaalipalvelujen päällikkö

Henkilöstöpäätös:

§ 5 Sosiaaliohjaajan virkavalinta aikuissosiaalityöhön, 22.09.2020

§ 31 Sosiaalityöntekijän virka, aikuissosiaalityö Hyvinkää, 22.09.2020

Henkilöstöjohtaja

Hankintapäätös:

§ 14 Taukoliikuntasovellus Keusoten käyttöön, 22.09.2020

Henkilöstöpäätös:

§ 15 Pitkäaikaisen henkilöstön muistaminen kuntayhtymässä, 23.09.2020

Ulkoinen integraatiojohtaja

Hankintapäätös:

§ 1 Kasvosuojainten hankinta, MedMedi Oy 27.8.2020, 21.09.2020

ylilääkäri, kotihoito, palliatiivinen hoito, geriatriset poliklinikat ja asumispalveluyksiköt

Hallintopäätös:

§ 10 Apulaisylilääkärin työajan muutos 100% --> 80%, 18.09.2020

§ 11 Osastonlääkäri Anni Taipaleen työaikaprocentin muutos, 18.09.2020

Kuntayhtymän johtaja

§ 102 Sopimus: Uudenmaan TKI-ekosysteemin rakentamisen tuki, 16.09.2020

Hankintapäätös:

§ 103 Muutossopimus Automatisoitu tietovarastoratkaisu ja kehitystiimi sen käyttöönottoon, 20.09.2020

§ 105 Hankintapäätös Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän muuttopalveluja koskevassa tarjouskilpailussa, 23.09.2020

§ 106 Sopimus julkisiin hankintoihin liittyvän juridisen asiantuntijapalvelun hankinnasta, 23.09.2020

§ 107 Työnohjauspalvelu lastensuojelun perhehoitajille, optiokauden käyttöönotto vuodelle 2021, 24.09.2020

§ 233 Juridiset asiantuntijapalvelut, sitoutuminen Sarastia Oy:n puitesopimukseen (KEUDno-2019-1684), 18.12.2019

Tutkimuslupapäätös:

§ 104 Tutkimuslupahakemus: Välitön ja välillinen asiakastyö Keusoten kotihoidossa - yhtenäistämistä Lean-menetelmin, 23.09.2020

Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon päällikkö

Henkilöstöpäätös:

§ 32 Sosiaalityöntekijän viran täyttämättä jättäminen, 18.09.2020

§ 34 Sosiaalityöntekijän virkavalinta, lastensuojelun sijais- ja jälkihuolto Hyvinkää, Nurmijärvi, 18.09.2020

palvelujohtaja, Terveyspalvelut ja sairaanhoito

Hallintopäätös:

§ 129 Sopimus suunterveydenhuollon palvelusta, Ohkolan sairaalan potilaiden suunhoidon sopimus HUS Psykiatrian tulosityksikön kanssa, 17.09.2020

Hankintapäätös:

§ 130 Toimeksiantosopimus Korona-testauspalvelusta: Pihlajalinna Oy, 23.09.2020

Talous- ja hallintojohtaja

Hallintopäätös:

§ 10 Laskujen hyväksyjät Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän palvelualueella
Strateginen kehittäminen ja tukipalvelut, 17.09.2020

Tietohallintojohtaja

Hankintapäätös:

§ 57 Suunterveydenhuollon ja perusterveydenhuollon vertaisarviointipalvelun
irtisanominen, 21.09.2020

Tilahallintapäällikkö

Hallintopäätös:

§ 3 Vuokrasopimuksen hyväksyminen Louhelankuja 3, Järvenpää, 17.09.2020

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus toteaa, ettei em. päätöksiin sisälly päätöstä, joka olisi otettava
yhtymähallituksen päätettäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

---

§ 140

Tiedonantoja

KEUDno-2020-199

Yhtymähallitukselle tiedoksi saapuneet aluehallintoviraston ja Valviran päätökset ja ilmoitukset yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta sekä Tuusulan kunnanhallituksen pöytäkirjan ote: Sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskeva lainsäädäntö, hallituksen esitysluonnos eduskunnalle (Tuusulan kunnanhallitus 21.9.2020 §350)

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakukielto

§129, §131, §134, §135, §137, §138, §140

Muutoksenhakukielto

Muutoksenhakukielto

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntalain 136 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (Hallintolainkäyttölain 5§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankintoaikaisun johdosta muuteta (Hankintalaki 126§ ja 132§).

Oikaisuvaatimus

§130, §132, §133, §136, §139

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymälle neljäntoista (14) päivän kuluessa (määräaika) saatua tiedon päätöksestä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, sekä kuntayhtymän kunkin jäsenkunnan jäsen.

Kunnan jäsen saa päätöksestä tiedon, kun päätöspöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi julkisessa tietoverkossa. Asianosaisen, jolle muuta todista, katsotaan saaneen tiedon päätöksestä

- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä,
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, tai
- saantitodistukseen tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kirjallisen oikaisuvaatimuksen tulee sisältää

- muutoksenhakijan nimi, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot
- päätös johon muutosta haetaan (pätösnumero ja pvm)
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- jos muutoksenhaun laatijana on joku muu henkilö kuin hakija itse, muutoksenhaussa on ilmoitettava myös asiamiehen nimi, kotikunta ja yhteystiedot.
- liitteeksi asiakirjat, joihin muutoksenhakija vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle sekä tarvittaessa asiamiehen valtakirja
- muutoksenhakuasiakirja on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijan vastuulla on toimittaa oikaisuvaatimus ennen muutoksenhaun määräajan päättymistä osoitteeseen:

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä

PL 46, 05801 Hyvinkää

käyntiosoite: Sandelininkatu 1, B-rakennus, 05800 Hyvinkää

Sähköpostiosoite: kirjaamo@keusote.fi